

Dokument ta' sessjoni

A9-0304/2023

25.10.2023

RAPPORT

li jinkludi rakkmandazzjonijiet lill-Kummissjoni dwar qafas tal-UE għas-sitwazzjoni soċjali u professjonal tal-artisti u tal-ħaddiema fis-setturi kulturali u kreattivi
(2023/2051(INL))

Kumitat għall-Impjieg i u l-Affarijiet Soċjali
Kumitat għall-Kultura u l-Edukazzjoni

(Proċedura b'kumitat kongunt – Artikolu 58 tar-Regoli ta' Proċedura)

Rapporteurs: Antonius Manders, Domènec Ruiz Devesa

(Inizjattiva – Artikolu 47 tar-Regoli ta' Proċedura)

WERREJ

Paġna

MOZZJONI GHAL RIŽOLUZZJONI LEĞIŻLATTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW..3	3
ANNESS GHALL-MOZZJONI GHAL RIŽOLUZZJONI: RAKKOMANDAZZJONIJIET DWAR IL-KONTENUT TAL-PROPOSTA MITLUBA.....30	30
ANNESS: LISTA TA' ENTITAJIET JEW PERSUNI LI R-RAPPORTEURS IRČEVEW KONTRIBUT MINGHANDHOM.....33	33
INFORMAZZJONI DWAR L-ADOZZJONI FIL-KUMITAT RESPONSABBLI	35
FIL-KUMITAT RESPONSABBLI	36

MOZZJONI GHAL RIŻOLUZZJONI LEĞIŻLATTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW

li jinkludi rakkmandazzjonijiet lill-Kummissjoni dwar qafas tal-UE għas-sitwazzjoni soċjali u professjonalni tal-artisti u tal-haddiema fis-setturi kulturali u kreattivi (2023/2051(INL))

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra l-Artikoli 6, 46, 151, 153, 157, 165, 167 u 225 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,
- wara li kkunsidra l-Artikoli 11, 12, 13, 15, 27, 28, 30 u 31 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea,
- wara li kkunsidra l-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali u l-Pjan ta' Azzjoni tiegħu,
- wara li kkunsidra r-Rakkmandazzjoni tal-UNESCO dwar l-Istatus tal-Artist tas-27 ta' Ottubru 1980, il-Konvenzjoni tal-2005 dwar il-Protezzjoni u l-Promozzjoni tad-Diversità tal-Espressjonijiet Kulturali u d-Dikjarazzjoni adottata matul il-Konferenza Dinija tal-UNESCO dwar il-Politiki Kulturali u l-Iżvilupp Sostenibbli (MONDIACULT 2022),
- wara li kkunsidra l-Konvenzjonijiet u r-Rakkmandazzjonijiet rilevanti tal-ILO,
- wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni ta' Stuttgart tal-Kunsill Ewropew tad-19 ta' Ĝunju 1983,
- wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni ta' Ruma tal-25 ta' Marzu 2017, approvata mill-mexxejja tas-27 Stat Membru u tal-Kunsill Ewropew, il-Parlament Ewropew u l-Kummissjoni Ewropea,
- wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni ta' Ruma tal-Ministri tal-Kultura tal-G20 tat-30 ta' Lulju 2021,
- wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni ta' Cáceres¹ adottata fil-laqgħa informali tal-Ministri ghall-Kultura tal-UE fil-25-26 ta' Settembru 2023,
- wara li kkunsidra s-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-30 ta' Marzu 2000 fil-Kawża C-178/97²,
- wara li kkunsidra l-atti rilevanti tal-Unjoni fil-qasam tax-xogħol u l-politika soċjali, bħad-Direttiva 96/71/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 1996 dwar l-impieg ta' haddiema fil-qafas ta' prestazzjoni ta' servizzi³, ir-Regolament

¹ <https://spanish-presidency.consilium.europa.eu/media/keantfog/c%C3%A1ceres-declaration.pdf>

² Is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-30 ta' Marzu 2000, Barry Banks and Others vs Theatre royal de la Monnaie, Kawża C-178/97, ECLI:EU:T:1998:90.

³ GU Edizzjoni Specjalib il-Malti: Kapitolu 5 Vol. 2, p. 431.

(KE) Nru 883/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 dwar il-kordinazzjoni ta' sistemi ta' sigurtà soċjali⁴, id-Direttiva 2003/88/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Novembru 2003 li tikkonċerna certi aspetti tal-organizzazzjoni tal-ħin tax-xogħol⁵, id-Direttiva (UE) 2019/1152 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ĝunju 2019 dwar kondizzjonijiet tax-xogħol trasparenti u prevedibbli fl-Unjoni Ewropea⁶, u d-Direttiva (UE) 2022/2041 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Ottubru 2022 dwar pagi minimi adegwati fl-Unjoni Ewropea⁷,

- wara li kkunsidra l-atti rilevanti tal-Unjoni fil-qasam tat-trattament uguali bħad-Direttiva 2006/54/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2006 li tikkonċerna t-trattament uguali tal-irġiel u tan-nisa fl-impijieg i fix-xogħol⁸, li tinkludi wkoll sistemi ta' sigurtà soċjali, id-Direttiva 2010/41/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2010 dwar l-applikazzjoni tal-principju ta' trattament uguali bejn l-irġiel u n-nisa li jeżerċitaw attività li fiha jaħdmu għal rashom u li thassar id-Direttiva tal-Kunsill 86/613/KEE⁹, u d-Direttiva (UE) 2023/970 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Mejju 2023 li ssahħħah l-applikazzjoni tal-principju ta' paga uguali għal xogħol uguali jew xogħol ta' valur uguali bejn l-irġiel u n-nisa permezz ta' trasparenza fil-pagi u mekkaniżmi ta' infurzar¹⁰, u d-Direttiva (UE) 2022/2381 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Novembru 2022 dwar it-titjib tal-bilanc bejn il-ġeneri fost diretturi ta' kumpaniji elenkti u miżuri relatati (In-Nisa fuq il-Bordijiet),
- wara li kkunsidra d-Direttiva 2019/1158 dwar il-bilanc bejn ix-xogħol u l-hajja privata għall-ġenituri u għall-persuni li jindukraw,
- wara li kkunsidra d-Direttiva 2010/13/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2010 dwar il-koordinazzjoni ta' certi dispożizzjonijiet stabbiliti bil-liġi, b'regolament jew b'azzjoni amministrattiva fl-Istati Membri dwar il-forniment ta' servizzi tal-media awdjobiżiva (Direttiva dwar is-Servizzi tal-Media awdjobiżiva)¹¹,
- wara li kkunsidra d-Direttiva (UE) 2019/790 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar id-drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati fis-Suq Uniku Dígitali¹² u d-Direttiva (UE) 2019/789 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar l-eżerċizzju tad-dritt tal-awtur u ta' drittijiet relatati li japplikaw għal certi trażmissjonijiet online tal-organizzazzjoni tax-xandir u għal trażmissjonijiet mill-ġdid tal-programmi tat-televiżjoni u tar-radju,
- wara li kkunsidra d-Deciżjoni (UE) 2017/864 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Mejju 2017 dwar Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali (2018)¹³,

⁴ GU Edizzjoni Speċjali bil-Malti: Kapitolu 5 Vol. 5, p. 72.

⁵ GU L 299, 18.11.2003, p. 9.

⁶ GU L 186, 11.7.2019, p. 105.

⁷ GU L 275, 25.10.2022, p. 33.

⁸ GU L 204, 26.7.2006, p. 23.

⁹ GU L 180, 15.7.2010, p. 1.

¹⁰ GU L 132, 17.5.2023, p. 21.

¹¹ GU L 131, 20.5.2017, p. 1.

¹² GU L 130, 17.5.2019, p. 92.

¹³ GU L 131, 20.5.2017, p. 1.

- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-22 ta' Mejju 2018 intitolata "Aġenda Ewropea Ĝdida għall-Kultura".(COM(2018)0267),
- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-22 ta' Mejju 2018 intitolata "Nibnu Ewropa iktar b'saħħitha: ir-rwol tal-politiki taż-żgħażaq, tal-edukazzjoni u tal-kultura (COM(2018)0268),
- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-30 ta' Settembru 2020 intitolata "Pjan ta' Azzjoni dwar l-Edukazzjoni Digitali 2021-2027: Tfassil mill-ġdid tal-edukazzjoni u t-taħriġ għall-era digitali" (COM(2020)0624),
- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-3 ta' Dicembru 2020 intitolata "Il-Midja tal-Ewropa fid-Decennju Digitali: Pjan ta' Azzjoni li Jappoġġa l-Irkupru u t-Trasformazzjoni" (COM(2020)0784 final),
- wara li kkunsidra l-Ftehimiet Qafas tas-Şhab Soċjali Ewropej dwar it-Telexogħol (2002) u d-Digitalizzazzjoni (2020),
- wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2021/818 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 2021 li jistabbilixxi l-Programm Ewropa Kreattiva (2021–2027)¹⁴,
- wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2021/1057 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ĝunju 2021 li jistabbilixxi l-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+) u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru 1296/2013¹⁵,
- wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Facilità għall-Irkupru u r-Reziljenza¹⁶,
- wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2021/523 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Marzu 2021 li jistabbilixxi l-Programm InvestEU u li jemenda r-Regolament (UE) 2015/1017¹⁷,
- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-4 ta' Marzu 2021 intitolata "Il-Pjan ta' Azzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali" (COM(2021)0102),
- wara li kkunsidra r-rapport tal-Kummissjoni tad-29 ta' Ĝunju 2022 dwar il-Pjan ta' Hidma għall-Kultura 2019-2022 (COM(2022)0317),
- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-30 ta' Settembru 2022 intitolata "Linji gwida dwar l-applikazzjoni tal-ligi tal-kompetizzjoni tal-Unjoni għal ftehimiet kollettivi rigward il-kundizzjonijiet tax-xogħol ta' persuni li jaħdmu għal rashom waħedhom" (2022/C 374/02),

¹⁴ GU L 189, 28.5.2021, p. 34, rettifika fil-GU 2022, L 166, p. 196.

¹⁵ GU L 231, 30.6.2021, p. 21.

¹⁶ GU L 57, 18.2.2021, p. 17–75.

¹⁷ GU L 107, 26.3.2021, p. 30.

- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-25 ta' Jannar 2023 intitolata "Insaħħu d-djalogu soċjali fl-Unjoni Ewropea: nisfruttaw il-potenzjal kollu tiegħu biex niksbu tranżizzjonijiet ġusti" (COM(2023)40 final),
- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tas-6 ta' Settembru 2023 intitolata "Id-digitalizzazzjoni fil-koordinazzjoni tas-sigurtà soċjali: l-iffaċilitar tal-moviment liberu fis-Suq Uniku" (COM(2023)501 final),
- wara li kkunsidra d-Deciżjoni (UE) 2023/936 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Mejju 2023 dwar Sena Ewropea tal-Ħiliet¹⁸,
- wara li kkunsidra l-Perspettiva tal-Industrija Ewropea tal-Midja tal-Kummissjoni Ewropea, ippubblikata fis-17 ta' Mejju 2023 (SWD(2023)150 final),
- wara li kkunsidra l-Qafas Ewropew għall-Kwalifikasi għall-apprendiment tul il-ħajja,
- wara li kkunsidra l-qafas strategiku tal-UE dwar is-sahħha u s-sikurezza fuq il-post tax-xogħol 2021-2027 u r-Rapport tal-Parlament dwar qafas strategiku ġdid tal-UE dwar is-sahħha u s-sikurezza okkupazzjonali wara l-2020 (inkluża protezzjoni aħjar tal-ħaddiema mill-esponenti għal sustanzi ta' hsara, mill-istress okkupazzjonali u minn leżjonijiet minħabba movimenti ripetittivi) (2021/2165(INI)),
- wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-22 ta' Mejju 2018 dwar il-kompetenzi ewlenin għat-tagħlim tul il-ħajja (2018/C 189/01),
- wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kunsill tas-26 ta' Novembru 2018 dwar il-promozzjoni tar-rikonoxximent reċiproku awtomatiku ta' kwalifikasi tal-edukazzjoni għolja u tal-edukazzjoni u t-taħrifg fil-livell sekondarju għoli u l-eżiti tal-perjodi ta' apprendiment barra mill-pajjiż,
- wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-8 ta' Novembru 2019 dwar l-aċċess għall-protezzjoni soċjali għall-ħaddiema u għall-persuni li jaħdmu għal rashom (2019/C 387/01),
- wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill tat-18 ta' Mejju 2021 dwar l-irkupru, ir-reziljenza u s-sostenibbiltà tas-setturi kulturali u kreattivi,
- wara li kkunsidra r-Rakkmandazzjoni tal-Kunsill tas-16 ta' Ĝunju 2022 dwar approċċ Ewropew għall-mikrokredenzjali għall-apprendiment tul il-ħajja u għall-impiegabbiltà,
- wara li kkunsidra r-Rakkmandazzjoni tal-Kunsill tas-16 ta' Ĝunju 2022 dwar kontijiet individwali tal-apprendiment,
- wara li kkunsidra r-Riżoluzzjoni tal-Kunsill tas-7 ta' Diċembru 2022 dwar il-Pjan ta' Hidma tal-UE għall-Kultura 2023-2026 (2022/C 466/01),
- wara li kkunsidra r-Rakkmandazzjoni tal-Kunsill tat-30 ta' Jannar 2023 dwar introjtu

---

¹⁸ *GUL 125, 11.5.2023, p. 1.*

minimu adegwat li jiżgura inklużjoni attiva,

- wara li kkunsidra r-Rakkmandazzjoni tal-Kunsill tat-12 ta' Ĝunju 2023 dwar it-tishiħ tad-djalogu soċjali fl-Unjoni Ewropea,
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tiegħu tas-7 ta' Ĝunju 2007 dwar l-i-status soċjali tal-artisti (2006/2249(INI)) u tal-20 ta' Ottubru 2021 dwar is-sitwazzjoni tal-artisti u l-irkupru kulturali fl-UE (2020/2261(INI)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-13 ta' Diċembru 2016 dwar politika koerenti tal-UE għall-industriji kulturali u kreattivi¹⁹,
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tiegħu tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar l-Aġenda Ewropea Ĝdida għall-Kultura (2018/2091(INI)) u tal-14 ta' Diċembru 2022 dwar l-Implimentazzjoni tal-Aġenda Ewropea Ĝdida għall-Kultura u l-Istratēġija tal-UE għar-Relazzjonijiet Kulturali Internazzjonali (2022/2047(INI)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tiegħu tas-17 ta' Settembru 2020 dwar l-irkupru kulturali tal-Ewropa (2020/2708(RSP)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tad-19 ta' Mejju 2021 dwar l-intelligenza artifiċjali fl-edukazzjoni, fil-kultura u fis-settur awdjobiżiv (2020/2017(INI)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-24 ta' Ĝunju 2021 dwar ir-Rapport tal-2020 tal-Kummissjoni dwar l-Istat tad-Dritt (2021/2025(INI)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-20 ta' Ottubru 2021 dwar il-Media tal-Ewropa fid-Decennju Dิgitali: pjan ta' azzjoni b'appoġġ għall-irkupru u t-trasformazzjoni (2021/2017(INI)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-11 ta' Novembru 2021 dwar pjan ta' azzjoni għall-proprietà intellettuali b'sostenn għall-irkupru u r-reżiljenza tal-UE (2021/2007(INI)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-11 ta' Novembru 2021 dwar iż-Żona Ewropea tal-Edukazzjoni: approċċe olistiku kondiviż (2020/2243(INI)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-24 ta' Novembru 2021 dwar ir-reviżjoni tar-Regolament Finanzjarju fid-dawl tad-ħul fis-seħħi tal-qafas finanzjarju pluriennali 2021-2027 (2021/2162(INI)) u r-rapport BUDG-CONT, bhala mandat ikkonfermat mill-plenarja fl-10 ta' Mejju 2023, dwar il-proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli finanzjarji applikabbi għall-baġit ġenerali tal-Unjoni (riformulazzjoni) (2022/0162 (COD)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-25 ta' Novembru 2021 dwar l-introduzzjoni ta' numru Ewropew tas-Sigurtà Soċjali b'karta tal-impieg personali (2021/2620(RSP)),

---

¹⁹ GU C 238, 6.7.2018, p. 28.

- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-15 ta' Diċembru 2022 dwar it-titjib tal-Qafas Finanzjarju Pluriennali 2021-2027: baġit tal-UE reziljenti u adegwat għal sfidi ġodda (2022/2046(INI))
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-15 ta' Marzu 2023 dwar is-Semestru Ewropew ghall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika: L-impieg u l-prioritajiet soċjali ġħall-2023 (2022/2151(INI)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-1 ta' Ĝunju 2023 dwar it-tishħiħ tad-djalogu soċjali (2023/2536(RSP)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-14 ta' Ĝunju 2023 b'rakkomandazzjonijiet lill-Kummissjoni dwar traineeships ta' kwalità fl-Unjoni (2020/2005(INL)),
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-23 ta' Novembru 2021 intitolata “Il-politika tal-UE dwar l-isport: valutazzjoni u toroq possibbli ’l quddiem” (2021/2058(INI)),
- wara li kkunsidra l-istudju li twettaq għall-Kumitat għall-Impiegi u l-Affarijiet Soċjali u l-Kumitat għall-Kultura u l-Edukazzjoni mis-Servizz ta' Riċerka tal-Parlament Ewropew ta' Novembru 2023 (għadu ġej), intitolat “Qafas tal-UE għas-sitwazzjoni soċjali u professjonali tal-artisti u tal-ħaddiema fis-setturi kulturali u kreattivi – Valutazzjoni tal-valur miżjud Ewropew” (l-“Istudju tal-EPRS dwar l-EAVA), u r-rapport ta’ Mejju 2021, ikkummissjonat mill-Parlament Ewropew, intitolat “Is-Sitwazzjoni tal-Artisti u l-ħaddiema Kulturali u l-Irkupru Kulturali ta’ wara l-COVID-19 fl-Unjoni Ewropea: Rakkmandazzjonijiet ta’ Politika”²⁰,
- wara li kkunsidra r-rapport mill-Grupp ta’ Hidma tal-Metodu Miftuh ta’ Koordinazzjoni (MMK) tal-eserti tal-Istati Membri intitolat “L-istatus u l-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-artisti u tal-professjonisti kulturali u kreattivi” ta’ Ĝunju 2023²¹,
- wara li kkunsidra r-rapport, tal-4 ta’ Ĝunju 2021 tal-Grupp ta’ Hidma MMK tal-Esperti tal-Istati Membri intitolat “Towards gender equality in the cultural and creative sectors (Lejn l-ugwaljanza bejn il-ġeneri fis-setturi kulturali u kreattivi)”,
- wara li kkunsidra r-rapport tal-Vuċċijiet tal-Kultura ta’ Ĝunju 2021 intitolat “Status u Kundizzjonijiet ta’ Hidma ta’ Artisti u Professjonisti Kulturali u Kreattivi”²²,
- wara li kkunsidra l-istudju kkummissjonat mill-Kummissjoni intitolat “Status u Kundizzjonijiet ta’ Hidma ta’ Artisti u Professjonisti Kulturali u Kreattivi”, Network Ewropew ta’ Esperti dwar il-Kultura u l-Qasam Awdjoviżiv (EENCA) (2020)²³,
- wara li kkunsidra l-istudju tal-UNESCO intitolat “Culture and working conditions for

²⁰ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/652252/IPOL_BRI\(2021\)652252_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/652252/IPOL_BRI(2021)652252_EN.pdf)

²¹ Il-Kummissjoni Ewropea, id-Direttorat Generali għall-Edukazzjoni, iż-Żgħażaq, l-Isport u l-Kultura, L-istatus u l-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-artisti u l-professjonisti kulturali u kreattivi — Rapport tal-grupp tal-MMK (Metodu Miftuh ta’ Koordinazzjoni) tal-eserti tal-Istati Membri tal-UE — Rapport finali, l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjoni, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/46315>

²² <https://voicesofculture.eu/wp-content/uploads/2021/07/VoC-Brainstorming-Report-Working-Conditions-2.pdf>

²³ <https://ec.europa.eu/culture/news/study-artists-working-conditions-published>

artists: implementing the 1980 Recommendation concerning the Status of the Artist” (2019),

- wara li kkunsidra l-Artikoli 47 u 54 tar-Regoli tal-Proċedura tiegħu,
  - wara li kkunsidra d-deliberazzjonijiet kongunti tal-Kumitat ghall-Impjieg i l-Affarijiet Soċjali u tal-Kumitat ghall-Kultura u l-Edukazzjoni skont l-Artikolu 58 tar-Regoli ta’ Proċedura,
  - wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat ghall-Impjieg i l-Affarijiet Soċjali u tal-Kumitat ghall-Kultura u l-Edukazzjoni (A9-0304/2023),
- A. billi s-setturi u l-industriji kulturali u kreattivi (“setturi kulturali u kreattivi”) jaqdu rwol essenziali biex jiżguraw it-twassil tal-kultura bħala ben pubbliku u d-drittijiet kulturali taċ-ċittadini Ewropej; billi l-kultura, l-arti, il-wirt kulturali, u d-diversità kulturali huma ta’ valur kbir għas-socjetà Ewropea mill-perspettiva kulturali, edukattiva, demokratika, ambjentali, soċjali, tad-drittijiet tal-bniedem, ekonomika u tal-innovazzjoni u jirrappreżentaw setturi strategici għall-process ta’ integrazzjoni Ewropea, u għalhekk għandhom jiġi appoġġati minn finanzjament suffiċjenti u ofqsa ta’ politika ambizzjuži, filwaqt li jitqiesu s-sinergi ma’ politiki settorjali oħra;
- B. billi l-artisti, l-awturi u l-kreaturi kulturali kollha huma s-sors kreattiv tal-kultura Ewropea tagħna li fuqha huma mibnija s-soċjetajiet u d-demokraziji tagħna; billi l-espressjonijiet u x-xogħlijiet kulturali u kreattivi ħafna drabi huma r-riżultat tal-kontribuzzjonijiet essenziali ta’ persuni li jaħdmu fis-setturi kulturali u kreattivi (“professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi”) f’funzjonijiet, rwoli u kapacitajiet differenti, li jvarjaw mill-holqien ta’ xogħlijiet għal appoġġ tekniku u għall-immaniġġjar tal-progetti inkluż appoġġ għal attivitajiet ta’ programmazzjoni, ta’ riċerka u dawk kuratorjali, kif ukoll għall-komunikazzjoni u l-iżvilupp tal-udjenzi, fost l-oħrajn; billi l-eżistenza ta’ tali espressjonijiet u xogħlijiet tiddependi, għalhekk, fuq jekk il-professjonisti kollha tas-setturi kulturali u kreattivi jirċivux rikonoxximent u appoġġ adegwati;
- C. billi wieħed jista’ jsegwi l-attività artistici bħala dilettant jew bħala professjonist, u b’hekk tiżdied il-kompetizzjoni f’ambjent digħi kompetittiv ħafna; billi d-distinzjoni legali bejniethom mhux dejjem hija stabilita b’mod ċar u tista’ tvarja fil-leġiżlazzjonijiet nazzjonali u fil-prattiki nazzjonali; billi hemm bżonn li jiġi żviluppati politiki komprensivi biex jiġi zgurat li l-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi jkunu jistgħu jgħixu bil-prattika tagħhom;
- D. billi 7,7 miljun persuna kienu f’impjieg kulturali madwar l-Istati Membri fl-2022, li jammonha għal 3,8 % tal-impjieg totali²⁴; billi l-impatt ekonomiku rilevanti tas-setturi kulturali u kreattivi, li jirrappreżenta 4,2 % tal-PDG tal-UE u 1,0 % tan-nefqa kollha tal-amministrazzjoni pubblika²⁵, jaġixxi wkoll bħala facilitatur tat-tkabbir sostenibbi

²⁴ Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20230824-1>

²⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_cultural,_broadcasting_and_publishing_services&oldid=593681

f'setturi differenti u għall-iżvilupp lokali u regionali;

- E. billi, irrispettivament mir-rwl jew l-istatus tagħhom bħala ġaddiem jew persuna li taħdem għal rasha, il-kundizzjonijiet tal-ħajja u tax-xogħol tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi jistgħu jkunu kkaratterizzati minn prekarjetà, instabbiltà u n-natura intermittenti tal-hidma tagħhom, bi dhul imprevedibbli, setgħa ta' negozjar aktar dghajfa fir-relazzjonijiet mal-kontropartijiet kuntrattwali tagħhom, kuntratti fuq żmien qasir, kopertura ta' sigurtà soċjali dghajfa jew l-assenza tagħha, u nuqqas ta' access għall-appoġġ għall-qħad; billi l-firxa tal-kopertura tas-sigurtà soċjali tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi fi ħdan u fost il-pajjiżi, minħabba differenzi fis-setturi u t-tipi ta' xogħol fi ħdan is-setturi tvarja u tista' twassal għal differenzi fil-kundizzjonijiet tal-ħajja u tax-xogħol; billi l-kundizzjonijiet soċjali u tax-xogħol fis-setturi kulturali u kreattivi jeħtieg li jittejbu drastikament, kif enfasizzat mid-Dikjarazzjoni tal-Mexxejja tal-G20 ta' Ruma ta' Ottubru 2021²⁶;
- F. billi s-setturi kulturali u kreattivi huma magħmulu l-aktar minn individwi kif ukoll organizazzjonijiet u intraprizi mikro, żgħar u ta' daqs medju, organizazzjonijiet ġestiti minnhom infushom u kooperattivi kulturali; billi aktar mid-doppju tan-numru ta' professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi jaħdmu għal rashom milli l-popolazzjoni generali (32 % meta mqabbel ma' 14 %) u l-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi spiss ikunu involuti f'forom ta' impjieg li jiddevjaw minn arranġamenti ta' xogħol tradizzjonali u li huwa inqas probabbli mill-persuna medja li taħdem li jkollhom impjieg permanenti, li jkunu impiegati, jaħdmu full time jew ikollhom impjieg wieħed, li spiss jikkombinaw l-impjieg u l-impjieg għal rashom, inkluż li jaħdmu waħidhom għal rashom, fis-setturi kulturali u kreattivi u f'setturi oħra bħas-servizzi jew l-edukazzjoni; billi li wieħed ikollu impjiegi multipli jista' jaffettwa b'mod sever il-bilan bejn ix-xogħol u l-ħajja privata; billi l-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi għandhom it-tendenza li jkollhom karrieri bbażati fuq proġetti u livell għoli ta' mobilità;
- G. billi n-nuqqas ta' qafas ta' impjieg specifiku għall-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi skont il-ligi nazzjonali f'xi Stati Membri u dawn l-arranġamenti ta' xogħol atipici, spiss interrotti minn jew b'mod parallel ma' perjodi sinifikanti ta' hin mhux remunerat imqatta' fuq riċerka artistika, il-ħolqien ta' xogħliljet jew provi, flimkien ma' dhul irregolari, iwasslu għal pagamenti irregolari u perjodi ta' kontribuzzjoni mhux kontinwi li jillimitaw severament il-kapaċċità kontributorja tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi u l-aċċess effettiv għall-protezzjoni soċjali; billi, bhala konsegwenza, l-aċċess tagħhom għall-benefiċċji rilevanti, b'mod partikolari r-regimi tal-benefiċċji tal-qħad, il-livelli tal-benefiċċji matul l-irtirar, il-liv annwali u tal-mard, il-liv tal-familja u tal-indukrar, kif ukoll l-aċċess tagħhom għall-indukrar tat-tfal, spiss ikun limitat; billi, anke meta l-kopertura tkun disponibbli fuq baži volontarja, il-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi li jaħdmu għal rashom għandhom rata ta' kopertura baxxa; billi din is-sitwazzjoni tista' tigħiżx aggravata mid-determinazzjoni żbaljata tal-istatus tal-impjieg tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi;
- H. billi l-progressjoni tal-karriera u s-sostenibbiltà tal-karriera fis-setturi kulturali u kreattivi spiss jiddependu mill-karatteristici soċċoekonomiċi u huma kkundizzjonati mill-età, il-ġeneru, l-origini etnika, id-diżabbiltà u l-klassi; billi l-ħaddiema tas-setturi

²⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/52730/g20-leaders-declaration-final.pdf>

kulturali u kreattivi li jkunu f'nofs il-karriera, il-haddiema b'diżabbiltà, il-haddiema minn gruppi etniċi minoritarji u minn sfondi tal-klassi tal-haddiema jistgħu jiffacċċaw kundizzjonijiet aghħar ta' kwalità tax-xogħol; billi l-progress u s-sostenibbiltà tal-karriera fis-setturi kulturali u kreattivi huma mimlija sfidi u l-prospetti tal-karriera għandhom it-tendenza li jmorru ghall-agħar bl-etagħadha; billi b'mod spċificu rata oħġla ta' impjieg indipendenti hija evidenti ghall-haddiema ta' età akbar fis-setturi kulturali u kreattivi, li tpoġġihom f'riskju oħġla ta' prekarjetà;

- I. billi l-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi ntaqtu hażin hafna mill-pandemija tal-COVID-19, li kixxfet il-kundizzjonijiet tal-ghajxien u tax-xogħol prekarji tagħhom; billi l-UNESCO stmat li globalment aktar minn 10 miljun ħaddiem fis-setturi kulturali u kreattivi tilfu l-impjieg tagħhom fl-2020²⁷; billi l-mekkaniżmi kontra l-kriżi kellhom rwol ewljeni matul u wara l-pandemija tal-COVID-19 fl-indirizzar tal-isfidi fis-setturi kulturali u kreattivi; billi, ghalkemm is-setturi kulturali u kreattivi għaddew minn tranzizzjoni sinifikanti bħala riżultat tal-pandemija, id-digitalizzazzjoni u t-tranzizzjoni ekologika, li jagħmlu t-tagħlim tul il-ħajja, it-tahriġ mill-ġdid u t-titjib tal-ħiliet essenzjali, is-setturi ma rkuprawx bis-shiħ mit-telf imġarrab matul il-pandemija, u dan ħalla impatt dejjiemi fuq l-ghajxien tal-persuni li jaħdnu fis-setturi; billi l-kriżi tal-COVID-19 issottolinjat il-fragilità tal-istrutturi organizzattivi u tal-prattiki tax-xogħol eżistenti minn qabel, b'mod partikolari ghall-professjonisti vulnerabbi bi status ta' impjieg prekarju, bħal dawk li jaħdnu fuq il-baži ta' kuntratti ta' impjieggi atipiċi jew ristretti għal progett;
- J. billi l-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi għandhom it-tendenza li jkollhom intitolamenti baxxi ghall-irtirar bħala riżultat tan-natura atipika u xi kultant prekarja tax-xogħol tagħhom li jista' jkollha impatt fuq il-livell ta' kontribuzzjonijiet jew kriterji tal-eligibbiltà oħra meħtieġa; billi l-artisti jistgħu jkomplu jipprattikaw wara l-etagħid u ufficjali tal-irtirar;
- K. billi djalogu soċjali settorjali li jiffunzjona tajjeb, fil-livell nazzjonali u tal-UE, u livelli għoljin ta' kopertura tan-negożjar kollettiv għandhom rwol essenzjali fil-bini ta' setturi professjonali u sostenibbli billi jiffacċilitaw suq tax-xogħol inkluživ li jrawwem kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti, inkluži pagi ġusti u adegwati; billi l-kopertura limitata tan-negożjar kollettiv fis-setturi kulturali u kreattivi²⁸ f'diversi Stati Membri tikkontribwx xi għal kwalità fqira tal-impjieggi, pagi baxxi u aċċess limitat għall-protezzjoni soċjali; billi t-trade unions jiffacċċaw sfidi fl-organizzazzjoni tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi minħabba x-xejriet ta' xogħol intermittenti, it-tibdil fil-postijiet tax-xogħol, il-kombinazzjoni ta' attivitajiet professjonali u fid-dawl tal-ghadd oħħla ta' professjonisti li jaħdnu għal rashom fis-settur; billi għadd ta' organizazzjonijiet ma jippartecipawx fin-negożjar kollettiv, u ħafna gruppi okkupazzjonali għadhom mhux rappreżentati; billi l-isfidi l-ġoddha li qed jiffacċċaw is-setturi, bħad-digitalizzazzjoni, l-intellegenza artifiċjali u l-iżvilupp ta' ħiliet godda għandhom jiġi riflessi f'sistemi moderni u effettivi ta' negożjar kollettiv;
- L. billi x-xogħol mhux iddiċċarat idghajnejf id-drittijiet tal-bniedem u, b'mod partikolari kundizzjonijiet tax-xogħol u tal-ghajxien deċenti, ifixkel politiki orjentati lejn it-tkabbir

²⁷ UNESCO, “Re-Shaping Policies for Creativity” (It-Tfassil mill-Ġdid tal-Politiki għall-Kreattività).

²⁸ Nota tal-Eurofound dwar ix-xejriet tal-impjieggi u l-kundizzjonijiet tax-xogħol fis-setturi kreattivi pprovduta fuq talba tar-rapporteurs, 29 ta' Mejju 2023.

sostenibbli, johloq riskji serji għas-sostenibbiltà tal-mudell soċjali Ewropew, u jrawwem kompetizzjoni ingħusta; billi l-prevalenza ta' xogħol parzjalment jew kompletament mhux iddikjarat li jeskludi lill-professjonisti mill-protezzjoni tal-ligi tax-xogħol u l-kopertura tas-sigurtà soċjali hija kwistjoni ta' thassib serju fis-setturi kulturali u kreattivi; billi l-Awtorità Ewropea tax-Xogħol (ELA) taqdi rwol kruċjali fit-twettiq ta' spezzjonijiet miftiehma u konġunti sabiex jittejbu l-kapaċitajiet tal-Istati Membri ħalli tīgi żgurata l-protezzjoni tal-persuni li jezerċitaw id-dritt tagħhom ghall-moviment liberu u biex jiġu miġġielda l-frodi u l-abbuzi ta' natura transfruntiera fuq il-ħaddiema;

- M. billi d-differenzi bejn il-ġeneri fil-pagi, fil-pensjonijiet u fil-kura huma prezenti wkoll fis-setturi kulturali u kreattivi; billi n-nisa huma f'minoranza f'dak li għandu x'jaqsam mal-ħatra ta' pożizzjonijiet maniġerjali u ta' tmexxija²⁹; billi n-nisa fuq medja jaqilgħu inqas mill-kontropartijiet maskili tagħhom fl-istess okkupazzjoni³⁰ u f'tipi ta' kuntratti li jistgħu jaffettaw serjament il-bilanc bejn ix-xogħol u l-hajja privata, inkluż permezz ta'sighat tax-xogħol mhux konvenzjonali u irregolari, il-ħtiega li jivvja għaż-żogħol u netwerking intensiv, kif ukoll in-nuqqas ta' infrastruttura tal-kura; billi, bħala konsegwenza, in-nisa spiss ikollhom karrieri komparativament iqsar, specjalment fis-settur awdoviżiv;
- N. billi l-fastidju sesswali fis-setturi kulturali u kreattivi huwa tliet darbiet ogħħla³¹ milli fil-forza tax-xogħol medja; billi n-nisa jsorfu b'mod sproporzjonat mill-fastidju u mill-abbuż, anke online, kif wera biċ-ċar l-eżempju tal-moviment MeToo; billi dan jista' jinvolvi r-riskju ta' awtoċċensura, li jħalli impatt negattiv fuq it-tip ta' espressjonijiet artistici li jipproduċu n-nisa u jnaqqas il-libertà tal-espressjoni u l-progressjoni tal-karriera tagħhom; billi l-vjolenza u l-molesta abbażi tal-ġeneru fis-setturi kulturali u kreattivi jsahħu l-inugwaljanzi bejn il-ġeneri³²; billi tali ostakli sistemi ġi se jirrikjedu approċċ integrat għall-prevenzjoni u l-eliminazzjoni tiegħi; billi l-Konvenzjoni tal-ILO dwar il-Vjolenza u l-Fastidju (Nru 190) u r-Rakkomandazzjoni (Nru 206) huma l-ewwel standards tax-xogħol internazzjonali li jipprovdu qafas komuni biex jipprevju, jirrimedjaw u jeliminaw il-vjolenza u l-fastidju fid-dinja tax-xogħol;
- O. billi xi Stati Membri adottaw miżuri ta' incenċivar biex iħegġu lill-kumpaniji, fuq bazi volontarja, jipparteċipaw fir-riintegrazzjoni fis-suq tax-xogħol tal-vittmi ta' vjolenza u fastidju abbażi tal-ġeneru, billi jagħtuhom tnaqqis possibbli tal-kontribuzzjoni tal-impiegaturi għas-sistemi tas-sigurtà soċjali meta jimpiegawhom b'kuntratt indefinit, li jista' jservi bhala eżempju ta' prattika tajba;
- P. billi l-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi minn gruppji żvantaġġati, inklużi nisa, żgħażaq, nisa minn minoranzi etniċi u ġeografiċi jew dawk bi status ta' residenza differenti, persuni bi sfond soċjoekonomiku vulnerabbi, persuni b'diżabbiltà u persuni LGBTIQ+, kif ukoll nisa u żgħażaq, għandhom inqas aċċess għal karrieri artistici u kulturali u inqas opportunitajiet biex jiżviluppaw karrieri fit-tul fis-settur, u dan ikabbar

²⁹ <http://www.womarts.eu/upload/01-LI-WOMART-1-20-6.pdf>, p. 34 u s.

³⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EARN_GR_GPGR2__custom_6350417/default/table?lang=en [PMMR1] PAG. 60; https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---sector/documents/publication/wcms_865323.pdf

³¹ Nota tal-Eurofound dwar ix-xejriet tal-impiegji u l-kundizzjonijiet tax-xogħol fis-setturi kreattivi pprovduta fuq talba tar-rapporteurs, 29 ta' Mejju 2023.

³² ILO, "Policy Brief on sexual harassment in the entertainment industry" (Dokument ta' Sintesi dwar il-fastidju sesswali fl-industria tad-divertiment), Novembru 2020.

ir-riskju ta' nuqqas ta' sostituzzjoni generazzjonal fis-setturi kulturali u kreattivi;

- Q. billi m'hemm l-ebda qafas ġuridiku specifiku f'għadd ta' Stati Membri għal kwalunkwe kategorija ta' professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi; billi ġħadd ta' Stati Membri qiegħdin fil-proċess li jaġġornaw il-qafas legali tagħhom sabiex jipproteġu d-drittijiet tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi billi jqisu l-ispecifikajiet tas-setturi kulturali u kreattivi; billi diversi Stati Membri inkludew fir-riformi legiżlattivi tal-Pjanijiet għall-Irkupru u r-Reżiljenza tagħhom biex itejbu l-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-artisti u tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi;
- R. billi l-mobbiltà hija element importanti tal-attività artistika professjonali u tal-izvilupp tal-karriera u tikkontribwixxi biex jiżdiedu d-dħul u l-predittività finanzjarja fit-tul; billi hafna artisti ta' spiss jiċċaqilqu bejn l-Istati Membri; billi l-mobbiltà hija importanti għall-istudenti u ghall-professjonisti żgħażaq fis-setturi kulturali u kreattivi biex iwessgħu l-edukazzjoni tagħhom, jiksbu settijiet ta' ħiliet diversifikati u jirrikonoxxu firxa usa' ta' prospetti ta' karriera attraenti; billi, mill-banda l-oħra, l-mobbiltà artistika tinvolvi sfidi specifici, b'mod partikolari fir-rigward tal-protezzjoni soċjali u t-tassazzjoni, li jeħtieġu miżuri specifici; billi l-livell għoli ta' mobbiltà jista' jwassal ukoll għal xogħol mhux iddikjarat³³; billi l-strumenti ta' finanzjament attwali li jappoġġjaw il-mobbiltà għandhom jiġu adattati aħjar għall-karatteristiċi specifici tas-setturi; billi l-produzzjonijiet artistici spiss jinvolvu professjonisti tas-CSS mhux biss Ewropej iżda anke ta' pajjiżi terzi li l-mobbiltà tagħhom tista' tīgi ostakolata mid-diffikultà fl-akkwist ta' viži għal terminu ta' żmien medju;
- S. billi l-aċċess għall-edukazzjoni artistika jippromwovi l-inklużjoni soċjali u l-ġlieda kontra l-inugwaljanzi; billi l-programm Erasmus+ kien dak li kellu l-aktar succcess evidenti tal-Unjoni fl-ilħuq tal-objettivi ta' edukazzjoni ta' kwalità u inklużiva; billi n-nuqqas attwali ta' rikonoxximent reċiproku awtomatiku tal-kompetenzi artistici u l-ħiliet u l-kwalifikasi kreattivi qed ixekkel il-mobbiltà transfruntiera tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi;
- T. billi s-setturi kulturali u kreattivi għaddejjin minn bidliet sinifikanti, li jirrikjedu valutazzjoni tal-ħiliet meħtieġa fis-setturi u l-izvilupp ta' politiki biex jiġu indirizzati d-diskrepanzi attwali fil-ħiliet; billi l-Patt għall-Hiliet 2020 u s-Sena Ewropea tal-Hiliet 2023 komplew jenfasizzaw il-ħtieġa li l-ħiliet, speċjalment il-ħiliet trasversali, personali u digitali, jiġu integrati fis-sistemi edukattivi bl-għan li tīgi żviluppata t-tranzizzjoni tat-talent u tal-karriera, inkluż permezz ta' taħrif tekniku u vokazzjonali permezz ta' sħubijiet tal-ħiliet fuq skala kbira fi ħdan l-ekosistema usa' tas-setturi kulturali u kreattivi, f'kooperazzjoni mas-shab soċjali;
- U. billi l-pass mgħażżeġ tat-trasformazzjoni digitali, aċċellerat matul il-pandemija tal-COVID-19, u l-użu dejjem akbar tal-intelliġenza artifiċjali (IA) qed joholqu opportunitajiet u impjiegi godda, jiffaċċilitaw mudelli ta' negozju u forom ta' produzzjoni godda u jiddiversifikaw l-arrangamenti tax-xogħol, u jsaħħu wkoll l-aċċess għall-kultura għal udjenzi usa', u b'hekk jikkontribwixxu għad-dinamiżmu tas-setturi u

³³ L-awtorità Ewropea tax-Xogħol, Studju dwar “Different forms of cross-border declared work, including through countries countries” (Forom differenti ta' xogħol transfruntier mhux iddikjarat, inkluż permezz ta’ cittadini ta’ pajjiżi terzi), Settembru 2021, p. 13; https://www.ela.europa.eu/sites/default/files/2022-01/Study-report-on-different-forms-of-cross-border-UDW.2021_EN.pdf

t-trasformazzjoni tagħhom; billi dan, madankollu, ġab miegħu certi sfidi u incertezzi li rriżultaw f'telf ta' impjieggi, l-ispostament tal-ħaddiema u telf ta' kontroll fuq xogħolhom, inkluži sfidi relatati mal-awtur u s-sjeda tal-kreazzjonijiet u mad-diversità; billi d-digitalizzazzjoni ffaċilitat il-forniment ta' servizzi kulturali bejn il-fruntieri; billi din ix-xejra mxiet id f'id mal-użu dejjem akbar ta' prattiki kuntrattwali abbużivi u koerċittivi minn pjattaformi tal-media kbar, li jheddu r-remunerazzjoni u l-kundizzjonijiet tax-xogħol ġusti u adegwati tal-kreaturi Ewropej;

- V. billi r-remunerazzjoni ġusta għall-użu tax-xogħol kreattiv tagħhom hija centrali għall-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-awturi u tal-kompożituri, peress li din hija l-baži tal-qligħ tagħhom bħala kreatur professjonal; billi l-organizzazzjonijiet ta' immaniġġjar kollettiv u s-sistema globali tagħhom għandhom rwol importanti biex jippermettu lill-ħallieqa jiġu remunerati b'mod ġust, inkluž permezz tan-negozjar ta' tariffi mal-utenti, u fil-kontribut ghall-promozzjoni tad-diversità u l-espressjoni kulturali;
- W. billi d-Dikjarazzjoni ta' Stuttgart tirrifletti viżjoni Ewropea magħquda, fejn il-mexxejja esprimew ir-rieda tagħhom li jaħdmu flimkien lejn destin komuni u x-xewqa li tiġi affermata l-identità Ewropea u li jsir progress lejn unjoni dejjem eqreb fost il-popli tagħha; billi d-Dikjarazzjoni tqis ir-rwol tal-kultura bħala komponent importanti biex jintlaħaq dan l-għan;

Is-settur kulturali u dak kreattiv: niġbru l-popli tal-Ewropa flimkien

1. Iqis li s-setturi kulturali u kreattivi (setturi kulturali u kreattivi) għandhom rwol fundamentali biex il-bniedem jifforixxi u jippromwovi l-koeżjoni soċjali u ekonomika tal-Ewropa, id-demokrazija vibranti u l-prosperità u l-inkluzività tas-soċjetajiet tagħna; iqis, barra minn hekk, li jistħoqqilhom appoġġ minħabba l-valur intrinsiku tal-arti u l-kultura;
2. Jissottolinja li l-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi huma essenzjali għall-proċess ta' integrazzjoni Ewropea u li l-ħidma tagħhom tikkontribwixxi biex il-komunitajiet isiru konnessi, tibni l-identità tal-popli tal-Ewropa, filwaqt li tippromwovi d-diversità kulturali u d-djalogu universali Ewropej;
3. Jissottolinja r-responsabbiltà tal-Unjoni, skont l-Artikolu 167 tat-TFUE, biex tagħti l-kontribut tagħha halli jifforixxu l-kulturi tal-Istati Membri u, skont l-Artikolu 3 tat-TUE, biex tissalvagħwardja u ttejjeb il-wirt kulturali tal-Ewropa; iqis li storikament il-wirt kulturali Ewropew aġixxa bħala centru ta' attrazzjoni u influwenza madwar id-din, iż-żamma ta' dan ir-rwol ewljeni jirrikjedi investimenti sinifikanti fis-setturi kulturali u kreattivi u l-politiki li jsaħħuhom, biex b'hekk jissaħħu d-drittijiet kulturali tal-poplu;

“Status ta’ artist”

4. Jistieden lill-Istati Membri jagħmlu ħilithom biex jimplimentaw ir-Rakkmandazzjoni tal-UNESCO tal-1980 dwar l-Istatus tal-Artisti, li għaliha huma kollha firmatarji; jinnota li r-rapporti ta' implementazzjoni sussegwenti juru li jeħtieg li jsir aktar biex ikun hemm konformità mar-Rakkmandazzjoni; iqis li l-bidliet fl-aħħar erba' deċennji, b'mod partikolari dawk marbuta mad-digitalizzazzjoni, inluži l-IA, il-forom atipiċi ta' xogħol li dejjem jiżdiedu, jirrikjedu li l-Istati Membri jadattaw l-azzjonijiet tagħhom

kontinwament sabiex jissodisfaw l-obbligi tagħhom biex jiġi stabbilit qafas konsistenti u solidu ta' drittijiet; barra minn hekk, ihegġeg lill-Istati Membri jikkontribwixxu għall-mekkaniżmi ta' monitoraġġ eżistenti tal-UNESCO biex itejbu l-informazzjoni u l-ġbir tad-data dwar il-kundizzjonijiet tal-ghajxien u tax-xogħol tal-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi u jinfurmaw it-tfassil tal-politika bbażat fuq l-evidenza;

5. Jinnota li l-experti identifikaw in-nuqqas ta' definizzjoni ta' professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi u ta' rikonoxximent tal-ispeċificitàtajiet tal-kundizzjonijiet tax-xogħol tagħhom³⁴ bħala wieħed mill-fatturi ewlenin li jwasslu għal kopertura dgħajfa ta'protezzjoni soċjali tal-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi; jitlob lill-Istati Membri jirrikonox Xu s-sitwazzjoni speċifika tal-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi, permezz tal-faċilitazzjoni mill-Kummissjoni, filwaqt li jiġu kkunsidrati u aġġustati, fejn ikun meħtieġ, ir-regoli differenti li japplikaw għall-ħaddiema impjegati u li jaħdmu għal rashom, bil-ghan li tiġi żgurata, minn naha wahda, l-applikazzjoni bla xkiel tal-kundizzjonijiet marbuta mal-istatus tagħhom, għal dawk li għandhom tali status skont il-ligi nazzjonali; u li tinkiseb konvergenza u li tittejjeb, min-naha l-ohra, is-sitwazzjoni għal dawk li mhumiex koperti minn tali status, filwaqt li jiġi promoss ix-xogħol transnazzjonali fl-Ewropa;
6. Jappella lill-Kummissjoni timmappja d-definizzjonijiet eżistenti tal-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi madwar l-Istati Membri bil-ħsieb li jikkontribwixxu għal fehim komuni li għandu jiġi rifless fit-tfassil tal-politika u fl-istatistika kulturali tal-UE; iqis li tali approċċ għandu jiġi allinjat ukoll mar-Rakkmandazzjoni tal-UNESCO tal-1980;

Aċċess għall-protezzjoni soċjali u kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti

7. Ihegġeg lill-Istati Membri li għadhom ma introduċewx status speċifiku għall-artisti u professionisti oħra tas-setturi kulturali u kreattivi biex jagħmlu dan, bil-ghan li jiġi ffaċilitat l-aċċess tal-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi għal protezzjoni soċjali adegwata li tikkonforma mal-istandardi minimi f'konformità mar-Rakkmandazzjoni tal-Kunsill tat-8 ta' Novembru 2019 dwar l-aċċess għall-protezzjoni soċjali għall-ħaddiema u għall-persuni li jaħdmu għal rashom (2019/C 387/01); jistieden lill-Istati Membri jagħlqu l-lakuni eżistenti fl-aċċess għall-protezzjoni soċjali, b'mod partikolari fid-dawl tas-setturi kulturali u kreattivi; jistieden lil dawk l-Istati Membri li digħi għandhom “status ta’ artist” fis-seħħ biex jimmonitorjaw regolarmen l-aġġwatezza tiegħi u jtejbuh fejn meħtieġ fl-istess dawl, filwaqt li jiżguraw il-kopertura tal-professionisti kollha tas-setturi kulturali u kreattivi, u b'mod partikolari ta’ dawk li jaħdmu għal rashom, u jaġġustawha għall-isfidi l-ġoddha li jgħibu magħħom id-digitalizzazzjoni u l-pandemija tal-COVID-19; ifaħħar lil dawk l-Istati Membri li f'dawn l-aħħar snin wettqu tali rieżami u adattament;
8. Jisħaq fuq ix-xejriet tax-xogħol atipici fil-karrieri kulturali u kreattivi u l-livell għoli ta' mobbiltà okkupazzjonal u ġeografika kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak tal-UE tal-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi jirrizultaw fi sfidi, komuni madwar l-Unjoni, fl-aċċess għall-protezzjoni soċjali għall-professionisti tas-setturi kulturali u

³⁴

<https://eenca.com/eenca/assets/File/EENCA%20publications/Study%20on%20the%20status%20and%20working%20conditions%20of%20artists%20and%20creative%20professionals%20-%20Final%20report.pdf>

kreattivi; iqis li, għalhekk, huma meħtiega azzjonijiet immirati u koordinazzjoni msaħħa fil-livell tal-Unjoni biex jiġi ffacilitat li l-professionisti kollha tas-setturi kulturali u kreattivi, irrispettivament mill-istatus tal-impieg tagħhom, fi ħdan l-UE jkollhom aċċess universali, effettiv u simplifikat għal skemi ta' protezzjoni soċjali adegwati u komprensivi; ifakkar fir-rilevanza ta' skemi ta' introjtu minimu adegwati u aċċessibbli għall-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi li spiss jesperenzaw perjodi ta' riżorsi finanzjarji insuffċienti, irregolari jew incerti, u jissottolinja li skemi bħal dawn m'għandhomx jissostitwixxu remunerazzjoni ġusta u adegwata u kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti fis-setturi kulturali u kreattivi;

9. Iheġġeġ lill-Istati Membri jieħdu miżuri specifiċi biex jiżguraw l-akkwist, il-preservazzjoni u l-portabbiltà tad-drittijiet fl-iskemi kollha biex jippermettu lill-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi, li spiss jikkombinaw jew jibdlu l-impiegji jew jghaddu bejn l-istatus ta' haddiem u ta' min jaħdem għal rasu, jindirizzaw l-introjtu instabbi u frammentat, ix-xogħol mhux imħallas u l-insigurtà tal-impiegji, u jissalvagwardjaw standard minimu għall-introjtu tagħhom, billi jadattaw b'mod effettiv l-iskemi nazzjonali tas-sigurtà soċjali biex jiżguraw aċċess komprensiv għall-benefiċċi soċjali, inkluži l-benefiċċi tal-qgħad, fi skemi ta' protezzjoni soċjali bbażati fuq il-kontribuzzjonijiet u li jkollhom kopertura adegwata, kif ukoll jiffaċilitaw il-partecipazzjoni tagħhom fil-każ ta' skemi volontarji ta' protezzjoni soċjali; jafferma li d-dritt għal remunerazzjoni ġusta u proporzjonata derivata mid-drittijiet tal-awtur u minn drittijiet relatati għandu jkun kompatibbli mas-sistemi ta' protezzjoni soċjali, b'mod partikolari fir-rigward tal-aċċess għal pensjoni kontributorja, peress li l-karrieri kreattivi mhumiex limitati skont l-età;
10. Jishaq fuq il-htiega li jiġi ddeterminat b'mod korrett l-istatus ta' impieg tal-persuni li jaħdmu fis-setturi kulturali u kreattivi li jikkorrispondi għall-arrangġamenti tax-xogħol attwali tagħhom; jishaq li l-haddiema kollha huma koperti mill-*acquis* tal-UE fil-qasam tal-liġi tax-xogħol kif ukoll mil-liġi nazzjonali tax-xogħol u fost l-oħrajn ikollhom id-dritt għal paga minima, negozjar kollettiv, hin tax-xogħol u protezzjoni tas-saħħha, id-dritt għal-liv imħallas u aċċess imtejjeb għall-protezzjoni kontra l-aċċidenti fuq il-post tax-xogħol, il-benefiċċi tal-qgħad u tal-mard, kif ukoll il-pensjoni kontributorji għall-anzjani; jistieden lill-Istati Membri jsaħħu l-azzjoni tal-awtoritajiet tal-infurzar tax-xogħol u jimplimentaw il-Konvenzjoni tal-Ispezzjoni tal-Haddiema tal-ILO Nru 81, u li tagħti attenzjoni partikolari biex tiżgura l-klassifikazzjoni korretta tal-persuni li jaħdmu fis-setturi kulturali u kreattivi;

Sfidi f'sitwazzjonijiet transfruntiera

11. Jissottolinja l-importanza generali tal-mobbiltà transfruntiera għall-iffaċilar tal-ħidma kreattiva tal-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi u l-espansjoni tal-opportunitajiet għall-kisba ta' esperjenza professionali ġidida barra mill-pajjiż;
12. Jishaq li l-iżgurar ta' koordinazzjoni u portabbiltà bla xkiel tad-drittijiet fis-sistemi tal-protezzjoni soċjali bejn l-Istati Membri huwa importanti biex jiġi żgurat aċċess effettiv għall-protezzjoni soċjali għall-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi li juru livell għoli ta' mobbiltà tal-forza tax-xogħol; jistieden lill-Istati Membri jaapplikaw ir-Regolamenti (KE) Nru 883/2004 u 987/2009 b'mod korrett u konsistenti; jishaq fuq l-importanza tal-adozzjoni u l-implimentazzjoni rapidi tar-reviżjoni tagħhom;

13. Jinnota li b'mod partikolari għall-ħaddiema li jaħdmu għal rashom u għall-ħaddiema mhux standard, għadha sfida li jinnavigaw is-sistemi differenti fis-seħħ; jiddispjači li ħafna ostakli amministrattivi, finanzjarji, fiskali u lingwistici għall-mobbiltà, b'mod partikolari l-portabbiltà transfruntiera tad-drittijiet tas-sigurtà soċjali, għadhom jippersistu, spiss minħabba differenzi bejn il-legiżlazzjoni tal-Istati Membri; jissottolinja li l-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi li jeżerċitaw id-dritt għall-moviment liberu spiss jiffaċċjaw kontribuzzjonijiet multipli lejn assigurazzjoni soċjali u tas-sahha f'diversi Stati Membri, mingħajr ma jkunu jistgħu jibbenefikaw minnhom; jitlob koordinazzjoni aktar b'saħħitha fil-livell tal-Unjoni biex jitnaqqsu d-distakki bejn is-sistemi nazzjonali biex jiġi żgurat li l-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi li jaħdmu f'diversi pajjiżi jkunu jistgħu jibbenefikaw mid-drittijiet soċjali tagħhom;
14. Jemmen li l-promozzjoni tal-informazzjoni dwar ir-regoli ta' koordinazzjoni tas-sigurtà soċjali fl-Ewropa dwar il-mobbiltà transfruntiera tal-artisti fil-livell tal-UE hija meħtiega u utli għall-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi; iħeġġegħ lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jsahħu l-punti ta' informazzjoni dwar il-mobbiltà eżistenti jew, fejn mhux stabbiliti, jistabilixxu punti ta' informazzjoni dwar il-mobbiltà ffinanzjati b'mod adegwat bħala punti uniċi ta' servizz li huma faċilment accessible fil-lingwi kollha tal-UE u li se jgħinu lill-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi jiġbru l-informazzjoni settorjali rilevanti kollha dwar il-kundizzjonijiet tax-xogħol, il-mobbiltà, il-fiskalità u l-benefiċċċi tal-protezzjoni soċjali tagħhom;
15. Jemmen li l-iskambju awtomatizzat ta' informazzjoni permezz tal-iskambju elettroniku ta' informazzjoni dwar is-sigurtà soċjali (EESI), li għandu l-għan li, permezz ta' kooperazzjoni amministrattiva, jippermetti lill-professionisti mobbli jaħdmu fl-Ewropa mingħajr xkiel, u li dan għandu potenzjal kbir għas-setturi kulturali u kreattivi; jitlob lill-Kummissjoni tiżgura li l-EESI jindirizza l-ispeċificitàjiet tax-xejriet tax-xogħol u l-mobbiltà tal-forza tax-xogħol fis-setturi kulturali u kreattivi u li l-professionisti kollha tas-setturi kulturali u kreattivi jkunu koperti, filwaqt li tibni fuq il-Komunikazzjoni reċenti dwar id-digitalizzazzjoni fil-koordinazzjoni tas-sigurtà soċjali³⁵;
16. Jinnota l-impenn reċenti tal-Kummissjoni fl-aktivitajiet pilota tal-Pass Ewropew tas-Sigurtà Soċjali (ESSPASS) u jheġġi għażżepp ta' taċċellera l-implimentazzjoni tagħhom; itenni t-talba ripetuta tiegħu lill-Kummissjoni biex tippreżenta proposta legiż-lattiva għal inizjattiva ESSPASS, li tista' tiżgura identifikazzjoni, traċċabbiltà, aggregazzjoni u portabbiltà effettivi tad-drittijiet tas-sigurtà soċjali u ttejjeb l-infurzar tar-regoli tal-Unjoni dwar il-mobbiltà tal-forza tax-xogħol u l-koordinazzjoni tas-sigurtà soċjali fis-suq tax-xogħol biex jiġu żgurati kundizzjonijiet ekwi għall-ħaddiema u l-kumpaniji tal-Unjoni; jishaq li huwa kruċjali li ċ-ċittadini Ewropej ikunu jistgħu jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom għall-konċi koperatura tas-sigurtà soċjali u d-drittijiet bejn il-fruntiera fil-forma ta' ghoddha digitali faċli; jissottolinja li verifika rapida tal-istatus u l-kontribuzzjonijiet tal-assigurazzjoni tista' tgħin fil-ġlieda kontra x-xogħol mhux iddikjarat u n-nuqqas ta' konformità mal-mekkaniżmi tal-iffissar tal-pagi fis-seħħ fil-pajjiż ospitanti, il-frodi u l-abbuż tal-benefiċċċi tas-sigurtà soċjali u tippermetti lill-istituzzjonijiet tas-sigurtà soċjali, l-ispettorati tax-xogħol u l-fornituri tal-kura tas-sahha jivverifikaw il-konformità, permezz ta' kontroreferenzjar bejn il-bażijiet tad-data; jissottolinja li l-Pass

³⁵ Komunikazzjoni tal-Kummissjoni, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kunitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kunitat tar-Regjuni Id-Dimensjoni Esterna tal-Koordinazzjoni tas-Sigurtà Soċjali tal-UE: l-iffaċċilar tal-moviment liberu fis-Suq Uniku, (COM(2023)501 final),

Ewropew tas-Sigurtà Soċjali (ESSP) jagħmilha wkoll aktar faċli għall-ħaddiema biex jittraċċaw u jitolbu l-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali u l-benefiċċċi tagħhom bħad-drittijiet tal-pensjoni, jiffacilita l-portabbiltà tagħhom u jipprevjeni aħjar il-frodi soċjali fir-rigward ta' kwistjonijiet bħas-sottokuntrattar abbużiv, l-impieg indipendent fittizju, ix-xogħol mhux iddikjarat u n-nuqqas ta' ħlas tal-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali; jitlob li tintuża s-soluzzjoni ESSPASS fis-setturi kulturali u kreattivi, sabiex jiġi żgurat li din tindirizza l-ispeċċiċitajiet tas-setturi u l-ħtieġijet partikolari ta' dawk li jaħdmu għal rashom;

17. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri, f'kollaborazzjoni mal-Awtorità Ewropea tax-Xogħol, jiffacilitaw, permezz tal-ghoti ta' informazzjoni faċilment aċċessibbli, l-applikazzjoni shiha tal-ftehimiet kollettivi applikabbli fil-pajjiż tad-destinazzjoni għall-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi stazzjonati u l-infurzar tad-dritt tal-Unjoni, sabiex tīgħi żgurata protezzjoni xierqa meta tali professjonisti jeżerċitaw id-dritt tagħhom għall-moviment liberu u biex jiġi miġgielda l-irregolaritajiet ta' natura transfruntiera;
18. Jilqa' l-azzjoni l-ġdida dwar il-mobbiltà Kultura Ċċaqlaq l-Ewropa fil-qafas tal-programm Ewropa Kreattiva, li joffri għotjiet ta' mobbiltà lill-artisti u professjonisti oħra tas-setturi kulturali u kreattivi; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jkomplu jsahħħu u jtejbu tali inizjattivi u jgħammruhom b'finanzjament aktar adegwat biex jippermettu l-espansjoni ta' din l-iskema sabiex tintlaħaq l-aktar firxa wiesgħa possibbli ta' professjonisti u udjenzi tas-setturi kulturali u kreattivi, kif ukoll jippromwovu koproduzzjonijiet Ewropej, li jinvolvu wkoll pajjiżi mhux tal-UE;
19. Jenfasizza l-importanza ta' kompetizzjonijiet u inizjattivi madwar l-Unjoni kollha li juru r-rikkezza u d-diversità tal-kultura Ewropea u li jikkontribwixxu għal sens ta' appartenenza u identità Ewropej bħall-Premju Cinematografiku Ewropew tal-Udjenza u l-Premju tal-Unjoni Ewropea għal-Letteratura; jistieden lill-Kummissjoni tirrevedi u tkompli ssahħħa il-kompetizzjonijiet jew l-inizjattivi organizzati esklusivament fi ħdan l-Unjoni, kif ukoll tippromwovi u tiffacilita kompetizzjonijiet u inizjattivi godda, bħall-kompetizzjoni tal-kant annwali fost l-Istati Membri biex jippromwovu l-kultura u t-turizmu;

Remunerazzjoni, prattiki u finanzjamenti ġusti

20. Jafferma bil-qawwa li x-xogħol kulturali huwa attività professjonal u, bħala tali, irid ikun remunerat b'mod ġust u adegwat li jirrifletti l-livell effettiv ta' edukazzjoni, kompetenzi u esperjenzi professjonal u li jipprovi standard ta' ghajxien decenti; jinsab imħasseb dwar il-fatt li s-setturi tas-setturi kulturali u kreattivi huma kkunsidrati bħala setturi b'paci baxxi, bi 38 % tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi fl-inqas tliet decili tal-pagi³⁶; jilqa' l-adozzjoni riċenti tad-Direttiva (UE) 2022/2041 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³⁷; jistieden lill-Istati Membri jittrasponu dik id-Direttiva malajr, b'kunsiderazzjoni partikolari għas-setturi kulturali u kreattivi;
21. Jiddeplora l-forom kollha ta' xogħol mhux imħallas jew mhux imħallas bizzżejjed, bħall-prattika li jiġi offrut ħlas għal xogħol kulturali u kreattiv fil-forma ta' esponiment, li

³⁶ Stharrig dwar il-Forza tax-Xogħol tal-Eurofound

³⁷ Id-Direttiva (UE) 2022/2041 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Ottubru 2022 dwar pagi minimi adegwati fl-Unjoni Ewropea (GU L 275, 25.10.2022, p. 33).

jinkludi wkoll li ma jingħaddx il-ħin tax-xogħol moħbi bħala ħin ta' xogħol, u t-traineeships mhux imħallsa³⁸, li jirriżultaw minn żbilanci tal-poter mifruxa fir-relazzjoni kuntrattwali;

22. Jesprimi dispjaċir ghall-prevalenza ta' prattiki ta' ħlas tard fis-setturi kulturali u kreattivi li jħallu impatt serju fuq is-solvenza kemm ta' persuni li jaħdmu għal rashom kif ukoll ta' SMEs li joperaw fis-settur u li jkabbru d-disparitajiet soċċoekonomici fost il-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi; jisħaq fuq il-ħtiega li l-Istati Membri jimplimentaw id-Direttiva 2011/7/UE³⁹ inkluż għall-impriżi fis-setturi kulturali u kreattivi;
23. Ifakkar fl-importanza tad-drittijiet tal-awtur u tad-drittijiet relatati fis-setturi kulturali u kreattivi u tal-implimentazzjoni xierqa tagħhom, filwaqt li jigi żgurat li l-awturi u l-artisti, fil-kapaċità tagħhom bħala detenturi tad-drittijiet, jithallsu b'mod ġust għall-isfruttament tax-xogħol tagħhom; jitlob it-traspożizzjoni u l-infurzar sinifikattivi tad-Direttiva dwar id-Drittijiet tal-Awtur⁴⁰, allinjati mal-objettivi tagħha;
24. Jistieden lill-Kummissjoni tappoġġa lill-Istati Membri biex jiżguraw remunerazzjoni adegwata, ġusta, xierqa u proporzjonata għall-artisti u l-kreaturi għall-isfruttament tax-xogħol artistiku tagħhom, b'mekkaniżmi xierqa u permezz ta' djalogu soċċali speċifiċi għas-settur, f'konformità mal-legiżlazzjoni tal-Unjoni;
25. jisħaq fuq il-ħtiega li jigi ffacilitat l-aċċess legali għall-kontenut u l-ħtiega li tīgħi miġġielda l-piraterija u uži illegali oħra, b'mod partikolari fis-suq uniku digħitali;
26. Iqis ir-remunerazzjoni ġusta u adegwata tal-awturi u tal-kompożituri bħala parti essenzjali mill-kundizzjonijiet tax-xogħol u l-ghajnejien tagħhom; jinsab imħasseb dwar l-użu ta' diversi forom ta' "akkwiżizzjoni" li jistgħu jwasslu għal prattika abbużiva u koerċittiva li tevita r-regoli u l-principji tal-UE dwar ir-remunerazzjoni ġusta u li tikkonferma żbilanci profondi tal-poter bejn il-partijiet kontraenti; huwa mħasseb dwar l-użu dejjem akbar ta' dawn il-kuntratti li spiss jitqiegħdu taħt ġuriżdizzjonijiet barranin f'ċerti setturi; iheġġeg lill-Istati Membri jiżguraw li l-arrangamenti kuntrattwali fis-setturi kulturali u kreattivi jkunu f'konformità shiha mal-Artikoli 18, 19 u 20 tad-Direttiva dwar id-Drittijiet tal-Awtur, biex jinfurzaw id-drittijiet tal-awturi u tal-artisti f'dan ir-rigward; jitlob lill-Kummissjoni tivvaluta u timmonitorja mill-qrib is-sitwazzjoni f'dak ir-rigward; jitlob lill-Kummissjoni tivvaluta bir-reqqa l-kompatibbiltà tad-dispożizzjonijiet ta' "akkwiżizzjoni", kif ukoll id-dispożizzjonijiet dwar l-għażla tal-ligi u l-ġuriżdizzjoni li spiss jevitaw ir-regoli Ewropej, u l-ħtiega li dawn jiġu indirizzati flimkien ma' kwalunkwe prattika oħra ta' ħsara imposta fuq il-kreaturi fid-dawl tal-inizjattivi eżistenti u li gejjin;
27. Jinsab imħasseb dwar prattiki koerċittivi ta' akkwiżizzjoni li jheddu l-kundizzjonijiet

³⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0239_MT.html

³⁹ Id-Direttiva 2011/7/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 dwar il-ġlieda kontra l-ħlas tard fi tranzazzjonijiet kummerċjali (GU L 48, 23.2.2011, p. 1). <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2011/7/oj?locale=mt>

⁴⁰ Id-Direttiva (UE) 2019/790 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar id-drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati fis-Suq Uniku Digitali u li temenda d-Direttivi 96/9/KE u 2001/29/KE (GU L 130, 17.5.2019, p. 92-125). ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj>.

tax-xogħol u l-ghajxien tal-kreaturi Ewropej; jilqa' l-istudju li jmiss li l-Kummissjoni se tniedi dwar din il-kwistjoni u jitlob lill-Kummissjoni tiproponi l-inizjattivi meħtiega biex tindirizza din il-prattika fil-livell tal-Unjoni, filwaqt li tqis il-konklużjonijiet u r-rakkomandazzjonijiet tagħha;

28. Jistieden lill-Istati Membri jžidu l-isforzi għall-prevenzjoni ta' xogħol mhux iddikjarat biex jirrikonoxxi u jirregola ħin ta' xogħol mhux irregistrat u biex jeradikaw il-prattiki ta' impjieggi indipendenti falzi fis-setturi kulturali u kreattivi, inkluż billi jsaħħu l-azzjoni tal-awtoritajiet tal-infurzar tax-xogħol u bl-invoviment tas-shab soċjali; jishaq fuq ir-rwol tal-ELA f'dan ir-rigward, b'mod partikolari fl-ghoti ta' informazzjoni għall-professjonisti mobbli tas-setturi kulturali u kreattivi, fl-iskambju ta' informazzjoni bejn l-Istati Membri, fl-ispezzjonijiet kongunti u kkonċertati u fil-valutazzjonijiet tar-riskju rigward l-isfidi speċifiċi għas-settur;
29. Jemmen li, filwaqt li jirrikonoxxi l-arranġamenti tal-ħin tax-xogħol partikolari li huma komuni fis-setturi, il-bilanç bejn ix-xogħol u l-ħajja privata jridu jiġu rispettati;
30. Jissottolinja l-importanza li jinżammu s-saħħha u s-sigurtà fuq il-post tax-xogħol; jistieden lill-Kummissjoni tippromwovi r-rikonoxximent ta' mard okkupazzjonali rilevanti relatati mal-attivitàajiet speċifiċi fis-setturi kulturali u kreattivi, il-kumpens għal dan il-mard u l-prevenzjoni tiegħu;
31. Itenni t-talba tiegħu lill-Istati Membri biex jiżguraw finanzjament stabbli u prevedibbi u biex jiddiversifikaw is-sorsi ta' appoġġ għas-setturi kulturali u kreattivi, biex iżommu lura minn tnaqqis finanzjarju għall-finanzjament eżistenti u biex iżidu l-appoġġ finanzjarju tagħhom għas-setturi, filwaqt li jikkontribwixxu għal prevedibbiltà akbar għall-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi li jirċievu dawk il-fondi;
32. Jemmen li l-fondi pubblici fis-setturi kulturali u kreattivi għandhom ir-responsabbiltà li jippromwovu prattiki ġusti u jappella għall-integrazzjoni ta' prinċipji ġusti fl-istrategiji ta' finanzjament tagħhom, b'konsultazzjoni mas-shab soċjali; jinsisti li l-impenji istituzzjonali professjonali kollha tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi għandhom ikunu remunerati b'mod ġust u għandha tiġi trattata s-sostituzzjoni tal-impjieggi permezz ta' volontarjat fittizju;
33. Jistieden lill-finanzjaturi pubblici fil-livell tal-Unjoni, nazzjonali, regionali u lokali, jintrodu u jinfurzaw klawżola soċjali permezz ta' termini u kundizzjonijiet dwar l-użu tal-finanzjament u l-akkwist pubblici biex jiżguraw remunerazzjoni u kundizzjonijiet tax-xogħol tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi ġusti u adegwati tul il-katina shiħa ta' sottokuntrattar, b'kont meħud tal-perspettiva tal-ġeneru biex jiġi garantit aċċess ugħali għall-holqien u r-riżorsi tal-produzzjoni u l-pagi ugħwali, f'konformità mal-ftehimiet kollettivi fejn dawn jeżistu, u jippromwovu l-kisba ta' soluzzjonijiet negozjati b'mod kollettiv fejn għadhom ma jeżistux;
34. Iqis li l-programmi u l-proġetti ffinanzjati mill-Unjoni fis-setturi kulturali u kreattivi, bħal Ewropa Kreattiva, għandhom jiżguraw konformità mal-obbligi tax-xogħol u soċjali kollha skont il-liġi tal-Unjoni u nazzjonali jew il-ftehimiet kollettivi, jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali fis-setturi kulturali u kreattivi; jitlob lill-Kummissjoni tiżgura li ċ-ċiklu li jmiss tal-programmi tal-Unjoni fis-setturi kulturali u kreattivi jikkonforma ma' tali prinċipji, inkluż permezz tal-

introduzzjoni ta' kundizzjonalità soċjali, simili għal oqsma oħra ta' politika tal-UE, li tkopri fost l-oħrajn, l-obbligu li l-professionisti tas-settu kulturali u kreattivi jiġu remunerati b'mod ġust għall-ħidma tagħhom, inkluż il-ħin iddedikat għar-riċerka, il-provi, it-thejjija u l-applikazzjoni b'mod retroattiv, filwaqt li jitqiesu l-ispecifiċitajiet tal-applikanti u s-settu kulturali u kreattivi b'mod ġenerali, kif ukoll filwaqt li tingħata l-attenzjoni dovuta biex il-piżijiet amministrattivi ma jiżdidux b'mod sproporzjonat;

35. Ifakk li l-proċeduri biex wieħed japplika ghall-finanzjament tal-UE, inkluži dawk ghall-programm Ewropa Kreattiva, għadhom ta' piż kbir wisq u joħolqu ostakli bla bżonn għall-benefiċjarji potenzjali kollha; jistieden, għalhekk, lill-Kummissjoni tkompli tissimplika dawn il-proċeduri biex tiżgura aċċess ġust għall-finanzjament tal-Unjoni;
36. Jemmen li finanzjament pubbliku huwa fundamentali biex tiġi żgurata ekosistema sostenibbli, diversa u demokratika kulturali u kreattiva; jitlob lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni jżidu b'mod sostanzjali l-appoġġ finanzjarju għas-settu kulturali u kreattivi u lill-Istati Membri biex jistabbilixxu mira ta' nfiq minimu ta' 2 % tan-nefqa pubblika tal-gvern fis-settu kulturali u kreattivi, li tiġġenera sa 4 % tal-PDG tal-UE; jistieden lill-atturi kollha tal-Unjoni jżidu l-finanzjament għall-kultura fil-programmi kollha tal-Unjoni u jsaħħu s-sinergi, kif ukoll jintroduċu l-bidliet meħtieġa fis-sorveljanza tal-QFP biex jitqiesu l-investimenti fil-kultura fil-baġit Ewropew kollu;
37. Jiddispjaċiħ li l-maġgoranza tal-Istati Membri ma laħqux mira ta' investiment ta' 2 % tal-Fond għall-Irkupru u r-Reziljenza għas-settu kulturali u kreattivi li għandu jiġi inkluż fil-Pjanijiet Nazzjonali għall-Irkupru u r-Reziljenza (NRRP) tal-Istati Membri, kif mitlub mill-Parlament;

Ir-rwol tas-shab soċjali u n-negozjar kollettiv

38. Ifakk li l-professionisti tas-settu kulturali u kreattivi għandhom il-libertà u d-dritt li jiffurmaw u jingħaqdu ma' trade unions u organizzazzjonijiet professionali biex jirrapprezentawhom u biex jipparteċipaw sistematikament u tabilhaqq fil-process tat-tfassil ta' politiki kulturali, soċjali u tal-impjieg; jistieden lill-Istati Membri jsaħħu d-djalogu soċjali fil-livell tal-Unjoni, nazzjonali u settorjali f'konformità mar-Rakkmandazzjoni tal-Kunsill dwar it-tiċhiħ tad-djalogu soċjali, filwaqt li jiżguraw li l-professionisti kollha tas-settu kulturali u kreattivi fis-settu kollha jkunu rappreżentati kif ukoll jiżguraw livell għoli ta' kopertura tan-negozjar kollettiv, b'tali mod li jiġu żgurati kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti u pagi ġusti u adegwati; jistieden lill-Istati Membri jiggħarantixxu l-applikazzjoni effettiva tad-dritt għan-negozjar kollettiv fis-settu kulturali u kreattivi;
39. Jinnota li r-rati ta' kopertura tan-negozjar kollettiv tal-Istati Membri fis-settu kulturali u kreattivi jvarjaw b'mod sinifikanti; iqis li negozjar kollettiv b'saħħtu jikkontribwixxi b'mod deċiżiv biex jiżgura protezzjoni adegwata tal-paga minima, remunerazzjoni ġusta, drittijiet tal-haddiema, kundizzjonijiet tax-xogħol tajbin, kif ukoll dispozizzjonijiet għat-tħarrig u l-iżvilupp professionali tal-protezzjoni tas-saħħha u ssikurezza tal-haddiema; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jappoġġjaw id-djalogu soċjali fil-livelli kollha u n-negozjar kollettiv u jtejbu l-kopertura tiegħu fis-settu kulturali u kreattivi; iħeqġeg, għalhekk, lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri, biex flimkien mas-ħab soċjali, jaħdmu biex jilħqu kopertura tan-negozjar kollettiv ta'

mill-inqas 80 % sal-2030, li għandha tīgħi riflessa wkoll fis-setturi kulturali u kreattivi, u jirrieżaminaw b'mod regolari l-progress lejn l-ilħuq ta' din il-mira;

40. Jilqa' l-pubblikazzjoni mill-Kummissjoni tal-“Linji Gwida dwar l-applikazzjoni tal-ligi tal-kompetizzjoni tal-UE għal ftehimiet kollettivi rigward il-kundizzjonijiet tax-xogħol ta' persuni li jaħdmu għal rashom individwalment”, inkluż awturi u artisti tal-ispettaklu li jaħdmu għal rashom waħedhom, li toffri protezzjoni akbar ghall-kreaturi u ġħall-persuni li jaħdmu għal rashom fis-setturi kulturali u kreattivi; jistieden lill-Istati Membri jiżguraw li l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni japplikaw il-Linji Gwida b'mod effettiv; jistieden lill-Kummissjoni timmonitorja l-applikazzjoni tal-Linji Gwida mill-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni bl-appoġġ tan-Network Ewropew għall-Kompetizzjoni kif ukoll konsultazzjonijiet mas-Shab Soċjali Ewropej kif ukoll mal-awturi, l-artisti, l-artisti tal-ispettaklu u l-ħaddiema kulturali, sabiex tiżgura li dawn jiġu applikati b'mod konsistenti;
  41. Jissottolinja li l-biċċa l-kbira tal-persuni li jaħdmu għal rashom waħedhom fis-setturi kulturali u kreattivi jiffacċjaw diffikultajiet biex jinfluwenzaw il-kundizzjonijiet tax-xogħol tagħħom; jinnota li, anke jekk ma jkunux integrati bis-shiħ fin-negozju tal-principál tagħħom bl-istess mod bhall-ħaddiema, certi persuni li jaħdmu għal rashom waħedhom jistgħu ma jkunux kompletament indipendenti mill-principál tagħħom jew jista' jkun li ma jkollhomx bizzejjed setgħa ta' negozjar; jisħaq għalhekk li n-negozjar kollettiv għal persuni li jaħdmu għal rashom waħedhom huwa għoddha effettiva biex jiggarantixx kundizzjonijiet tax-xogħol aħjar, inkluż il-paga;
  42. Jistieden lill-Istati Membri u lis-shab soċjali jistinkaw biex jiggarantixx pagi ġusti u adegwati fis-setturi kulturali u kreattivi, li jirriflettu l-livell effettiv ta' edukazzjoni, hili, kompetenzi u esperjenzi professjonali; jistieden lill-Istati Membri, f'dan ir-rigward, jippromwovu ftehimiet kollettivi dwar l-iffissar tal-pagi fis-setturi kulturali u kreattivi;

Edukazzjoni, opportunitajiet ta' taħriġ u žvilupp tal-karriera

43. Jinsab imħasseb dwar l-ispazju dejjem iktar limitat iddedikat ghall-edukazzjoni artistika fil-kurrikuli nazzjonali fl-edukazzjoni primarja u sekondarja; jinnota bi thassib li l-ostakli finanzjarji spiss ifixklu l-acċess għal edukazzjoni għolja fl-arti u fil-kultura għaż-żgħażagh li ġejjin minn sfond vulnerable jew žvantaġġat, notevolment il-persuni li għandhom diżabbiltà; jistieden lill-Istati Membri jiżguraw acċess ekwu ghall-edukazzjoni artistika, b'mod partikolari l-edukazzjoni għolja; iheġġeġ lill-Istati Membri jallokaw rizorsi finanzjarji u umani xierqa għat-tishih tad-dixxiplini artistici, permezz ta' approċċ STEAM, fl-istadji kollha tal-edukazzjoni f'attivitajiet kurrikulari u ekstrakurrikulari; jitlob lill-Kummissjoni tivvaluta mudelli potenzjali biex jikkumpensaw lill-organizzazzjonijiet artistici u kulturali pubblici li jiffacilitaw acċess bla ħlas għaż-żgħażagh taħt it-18-il sena għall-avvenimenti kulturali u l-edukazzjoni;
  44. Jinsab imħasseb bin-nuqqas ta' ċarezza u informazzjoni pprovduta dwar il-kundizzjonijiet u l-prattiki tax-xogħol lill-istudenti u lill-gradwati żgħażagh li jidħlu fis-suq tax-xogħol, inkluż il-fehim tal-istatus tal-ħaddiem u dak tal-ħaddiem li jaħdem għal rasu; jistieden lill-Istati Membri jistabbilixxu jew isażħu mizuri inkluživi biex jiżguraw li ż-żgħażagh, speċjalment dawk tipikamente žvantaġġati fis-suq tax-xogħol, ikollhom

aċċess għal informazzjoni dwar opportunitajiet ta' impieg, prattiki ġusti u d-drittijiet tagħhom, fost l-oħrajn skont il-qafas applikabbli tad-drittijiet tal-awtur, u l-obbligi skont il-ligi tax-xogħol tal-Unjoni u dik nazzjonali;

45. Jenfasizza li l-aċċess għaż-Żona Ewropea tal-Edukazzjoni huwa fundamentali għar-riċerka artistika u l-iżvilupp tal-karriera tal-ghalliema u tal-professionisti żgħażaq fis-setturi kulturali u kreattivi; jistieden lill-Istati Membri jiżguraw li l-edukazzjoni tal-arti għolja tkun integrata bis-shiħi fī-Żona Ewropea tal-Edukazzjoni; iheġġeg lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jaħdmu biex iteju l-valur tal-lawrji artistici u kulturali relatati u s-sistemi awtomatiċi ta' rikonoxximent reciproku u certifikazzjoni tad-diplomi u kwalifikati u ħiliet oħra, l-ezzi tat-tagħlim u l-perjodi ta' studju barra mill-pajjiż li jippermettu l-komparabbiltà u jiżguraw il-portabbiltà transfruntiera tal-kompetenzi u l-ħiliet artistici tal-ħaddiem tas-setturi kulturali u kreattivi;
46. Jinsisti fuq l-importanza li jsir investimenti fit-tagħlim tul il-ħajja għall-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi; jisħaq fuq l-importanza tal-mobbiltà fil-livell tal-UE għall-iskambju ta' ideat u prattiki, il-promozzjoni tal-kollaborazzjoni interkulturali u t-tiċċiha tal-iżvilupp tal-karriera, inkluži opportunitajiet ta' taħriġ, fis-setturi kulturali u kreattivi; jemmen li huma meħtieġa sforzi doppiji biex jissahħu u jitwessgħu l-opportunitajiet għall-iskambju edukattiv u professionali fil-livell Ewropew biex dawn isiru aktar inkluživi; iheġġeg lill-Istati Membri u lill-UE jfasslu aħjar il-htigijiet tat-taħriġ tal-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi u jikkoordinaw aħjar il-politiki tagħhom dwar il-kultura, l-edukazzjoni u l-impieg biex dawn jindirizzaw b'mod aktar adegħwat l-isfidi partikolari tas-setturi kulturali u kreattivi;
47. Jisħaq fuq ir-rwol li l-mikrokredenzjali jiista' jkollhom meta jintużaw b'mod koerenti u standardizzat, anke fil-ħiliet u l-kompetenzi digitali u kreattivi, filwaqt li jirrikonoxxu l-komplementarjetà tagħhom għall-kwalifikati formali; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jiżviluppaw ekosistema Ewropea għall-mikrokredenzjali f'konformità mar-Rakkmandazzjoni tal-Kunsill u jiżguraw il-portabbiltà tagħhom madwar l-Ewropa;
48. Jinsab imħasseb dwar in-nuqqas ta' sistemi ta' appoġġ għat-tranżizzjoni bejn impiegj fis-seħħi għall-artisti u l-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi li jehtieġu taħriġ mill-ġdid; jemmen li dan huwa ta' importanza partikolari għall-professionisti li l-impieg tagħhom huma affettwati fost l-oħrajn mid-digitalizzazzjoni jew dawk li l-prattika tagħhom tiddependi fuq il-kapaċitajiet fizċi tagħhom, bħal żeffiena, kantanti u mužiċisti; jistieden lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni, f'konsultazzjoni mas-sħab soċjali u fil-kuntest tal-objettivi tas-Sena Ewropea tal-Ħiliet u l-Patt għall-Ħiliet, jinvestu fit-titjib tal-ħiliet u t-taħriġ mill-ġdid permezz ta' skemi ta' tagħlim tul il-ħajja u programmi ta' żvilupp tal-ħiliet, inkluż permezz ta' sħubijiet mal-atturi rilevanti kollha, il-ġbir ta' prattiki tajbin, sistemi ta' edukazzjoni u taħriġ teknici u vokazzjonali, li jippermettu lill-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi jiżviluppaw għarfien u ħiliet digitali, intraprenditorjali, legali u oħrajn rilevanti godda, inkluż il-litteriżmu fl-IA, il-ħiliet personali u trasversali, kemm fi ħdan kif ukoll barra s-setturi kulturali u kreattivi;
49. Jilqa' l-iżvilupp tal-Qafas tal-Kontenut tal-Edukazzjoni Digitali Ewropew li se jibni fuq id-diversità kulturali u kreattiva; jistieden lill-Istati Membri jimplimentaw b'mod

adegwat ir-rakkomandazzjonijiet fis-sistemi nazzjonali tal-iskejjel u edukattivi tagħhom; itenni t-talba tiegħu lill-Kummissjoni biex tippreżenta proposta għal Direttiva dwar traineeships ta' kwalità u jenfasizza l-importanza li jkun hemm traineeships ta' kwalità mhalla fis-setturi kulturali u kreattivi;

50. Jistieden lis-shab soċjali jippromwovu t-tahrig u l-iżvilupp tal-hillet; jistieden lill-Kummissjoni Ewropea tappoġġja l-kooperazzjoni bejn il-kunsilli tal-ħiliet fejn dawn ikunu ježistu u l-iskambju tal-ahjar prattiki bejn l-Istati Membri;
51. Jemmen li l-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi jistgħu jappartjenu għal aktar minn settur wieħed, bħas-setturi tad-divertiment u tal-isport; jemmen li dawn is-setturi għandhom ukoll rwol fundamentali biex iqarrbu l-popli tal-Ewropa permezz tal-esperjenzi li ghexu tal-kompetizzjonijiet tal-Unjoni; jishaq, għalhekk, fuq l-importanza li tiġi żgurata ekosistema b'saħħitha u bbilanċjata fis-setturi kollha tas-setturi kulturali u kreattivi, tad-divertiment u tal-isport;

L-ugwaljanza bejn il-ġeneri u l-miżuri kontra l-fastidju u d-diskriminazzjoni fuq il-post tax-xogħol fis-setturi kulturali u kreattivi

52. Jenfasizza li n-nisa spiss ikunu vittmi tas-sessiżmu, tal-istereotipi tas-sessi u tal-fastidju sesswali u tipikament jaqilgħu inqas mill-irġiel f'pozizzjonijiet ekwivalenti; jistieden lill-Istati Membri jirduppjaw l-isforzi tagħhom biex jeqirdu l-fastidju sesswali fis-setturi kulturali u kreattivi u biex jiżguraw post tax-xogħol sikur u b'saħħitu, inkluż permezz tal-iskambju tal-ahjar prattiki; jilqa', f'dan ir-rigward, il-proposta tal-Kummissjoni għal direttiva dwar il-ġlieda kontra l-vjolenza fuq in-nisa u l-vjolenza domestika, u jistenna bil-herqa li tiġi adottata malajr; jistieden lill-Istati Membri, bil-kollaborazzjoni tas-shab soċjali, għal traspożizzjoni u implimentazzjoni rapidi tad-direttiva dwar it-trasparenza fil-pagi u sabiex isaħħu l-miżuri tat-trasparenza fil-pagi vinkolanti fis-setturi kulturali u kreattivi, bħad-dritt għall-informazzjoni fuq il-livelli tal-pagi, ir-rapportar mill-kumpaniji u n-negozjar kollettiv; jitlob lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jsaħħu u fejn ma jkunux stabbiliti, joħloq mekkaniżmi u strutturi ġodda ta' incenċivi u ta' appoġġ biex jiżguraw opportunitajiet indaqs fil-karrieri, b'mod partikolari għan-nisa, għal persuni minn sfondi żvantaġġati u li jappartjenu għal minoranzi, inkluż, meta xieraq, permezz ta' mekkaniżmi ta' finanzjament;
53. Jinnota li s-setturi kulturali u kreattivi, spiss minħabba kundizzjonijiet tax-xogħol prekarji u strutturi żbilanċjati ta' poter juru esponenti oħla mill-medja għall-intimidazzjoni u d-diskriminazzjoni, b'86 % tal-unions fl-industrija tad-divertiment jesprimu thassib dwar il-fastidju sesswali li jseħħu fuq il-post tax-xogħol jew f'ambjenti relatati max-xogħol⁴¹; jinnota li, fis-settur tad-divertiment, is-sottosetturi tad-divertiment dirett u tal-produzzjoni tal-films/tat-televiżjoni huma partikolarm affettwati⁴²;
54. Iħegġeg lill-Istati Membri, f'kooperazzjoni mas-shab soċjali, ineħħu l-ostakli sistemiċi li jagħmlu lill-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi, vulnerabbli u joholqu rispons settorjali komprensiv u koordinat biex jipprevjenu, jindirizzaw u jeliminaw il-

⁴¹ Nota ta' Politika dwar il-fastidju sesswali fl-industrija tad-divertiment, ILO, 2020
https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_dialogue/@actrav/documents/publication/wcms_761947.pdf

⁴² Nota ta' Politika dwar il-fastidju sesswali fl-industrija tad-divertiment (2020)

vjolenza u l-fastidju, inkluż billi jipprovdu linji ċari ta' responsabbiltà fil-proċeduri ta' rapportar u protezzjoni, jistabbilixxu u jipprovdu rizorsi xierqa għal strutturi indipendenti għar-rappurtar kunkfidenzjali ta' prattiki ingusti u jiksbu gwida u konsulenza legali, jinvestigaw bir-reqqa l-każijiet irrappurtati, iqajmu kuxjenza, u jistabbilixxu linji gwida dwar il-prevenzjoni tal-fastidju permezz tal-edukazzjoni u t-taħriġ, inkluż għall-awtoritajiet kompetenti;

55. Jishaq li l-artisti nisa u l-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi madwar l-Unjoni għandu jkollhom aċċess akbar għar-rizorsi ta' holqien u produzzjoni; itenni l-appell tiegħi lill-Istati Membri, bl-involviment tas-shab soċjali biex jippromwovu d-djalogu soċjali, inkluż permezz tan-negozjar kollettiv, dwar l-indirizzar tal-inugwaljanza bejn il-ġeneri billi jiżguraw paga ugħwali għal xogħol b'valur ugħwali, rappreżentazzjoni fil-manġment u f'pozizzjonijiet oħra ta' teħid ta' deċiżjonijiet, kif ukoll jipproteġu l-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata; iheġġeg lis-shab soċjali jippromwovu l-inklużjoni tannisa u ż-żgħażaq fit-tmexxija tagħhom u fost in-negożjaturi; jistieden lill-Istati Membri f'dan ir-rigward biex jittrafon u jinfurzaw id-Direttiva dwar il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata malajr⁴³; jistieden lill-Istati Membri jiżguraw li l-kumpaniji u l-organizzazzjonijiet attivi fis-setturi kulturali u kreattivi jadottaw pjanijjiet ta' azzjoni għall-ugwaljanza bejn il-ġeneri biex jipprevjenu l-fastidju fuq il-post tax-xogħol f'kooperazzjoni mar-rappreżentanti tal-ħaddiem ta' tagħhom;
56. Jistieden lill-Istati Membri li għadhom ma rratifikawx il-Konvenzjoni tal-ILO dwar il-Vjolenza u l-Fastidju, biex jagħmlu dan mingħajr dewmien; jappella wkoll għall-adozzjoni rapida tad-deċiżjoni tal-Kunsill li tawtorizza r-ratifica tal-Konvenzjoni rigward dawk id-dispozizzjoni jiet li jolqtu l-kompetenzi tal-UE;

Libertà artistika

57. Jinsisti fuq il-ħtieġa li tiġi żgurata l-libertà tal-kreazzjoni u tal-espressjoni artistika fl-Ewropa kollha, li tikkontribwixxi għas-solidarjetà, il-koezjoni soċjali u kundizzjonijiet ekwi għall-artisti biex jiżviluppaw l-attività tagħhom; itenni t-talba tiegħi lill-Kummissjoni biex tespandi, bħala parti mir-rapporti dwar l-istat tad-dritt, il-kapitolu dwar il-monitoraġġ tal-libertà u l-pluraliżmu tal-media biex ikopri l-aspetti kollha tal-libertà tal-espressjoni, inkluži l-libertajiet artistici u akkademici; jistieden lill-Kummissjoni, bħala parti mir-rieżami tagħha tal-implementazzjoni tal-Pjan ta' Azzjoni għad-Demokrazija Ewropea, tiffoka aktar, permezz ta' inizjattivi xierqa, fuq il-promozzjoni u d-difiża tal-libertà tal-artisti biex joħolqu mingħajr censura, interferenza politika jew intimidazzjoni, inkluż li jiġi żgurat li jitgawdew id-drittijiet kulturali taċ-ċittadini Ewropej;
58. Jinsisti li kundizzjonijiet soċjali u tax-xogħol ġusti u livell decenti u sostenibbli ta' remunerazzjoni, kif ukoll aċċess adegwat għas-sigurtà soċjali, huma kruċjali biex tiġi għarantita l-libertà tal-espressjoni artistika għall-ħallieqa kollha, filwaqt li jiġu żgurati kundizzjonijiet ekwi għalihom biex jiżviluppaw l-attività tagħhom; ifakkarr fid-dmir tal-Istati Membri u tal-Unjoni li jipproteġu, jiddefdu u jassistu lill-professionisti tas-setturi kulturali u kreattivi biex iħarsu l-libertà tal-kreazzjoni u tal-espressjoni tagħhom;

⁴³ Id-Direttiva (UE) 2019/1158 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ġunju 2019 dwar il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata għall-ġenituri u għall-persuni li jindukraw u li thassar id-Direttiva tal-Kunsill 2010/18/UE (GU L 188, 12.7.2019, p. 79), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj>.

jistieden lill-Istati Membri, bl-appoġġ proattiv tal-Kummissjoni, jiżviluppaw linji gwida ġħall-protezzjoni tal-libertà artistika bħala valur tal-UE;

59. Jistieden lill-Kummissjoni u lis-SEAE jikkonsolidaw u jespandu l-miżuri, kif xieraq, biex jappoġġaw lill-artisti u professjonisti oħra tas-setturi kulturali u kreattivi f'riskju, speċjalment bħala konsegwenza tal-gwerra jew tal-instabbiltà geopolitika, biex jiddefdu l-libertà tal-espressjoni artistika tagħhom;

Sfidi digitali

60. Jenfasizza li l-awtomatizzazzjoni u l-IA saru għodda utli ġħall-ħolqien artistiku u li jistgħu jikkontribwixxu wkoll ġħall-ħolqien tal-impjieg fis-setturi kulturali u kreattivi u jarrikkixxu l-opportunitajiet ġħall-iż-żivell tagħha, ikkawżati mill-ħolqien ta' profili okkupazzjonali ġodda, speċjalment meta jiġu implementati b'mod iċċentrat fuq il-bniedem, sabiex il-bnedmin isiru sors u benefiċjarju ta' innovazzjonijiet teknoloġici; jinsab, madankollu, imħasseb dwar l-effetti taż-żieda fl-awtomatizzazzjoni li jirriżultaw mill-użu tal-apprendiment awtomatiku, ir-robotika u teknoloġiji oħra bbażati fuq id-data bħall-produzzjoni assistita tal-kontenut, kif ukoll it-taħdit sovrapost artificjali, it-traduzzjoni tat-traskrizzjoni awtomatika tat-taħdit, kif ukoll estrazzjoni awtomatizzata tal-metadata u t-tixrid ta' sistemi tal-IA ġenerattiva b'saħħithom biex jiġi generaw il-kontenut, inkluż l-użu tad-deepfakes mingħajr kunsens, li jista' joħloq sfida partikolari ġħall-artisti u professjonisti oħra tas-setturi kulturali u kreattivi f'riskju li jitilfu l-impieg tagħhom, id-drittijiet ta' remunerazzjoni tagħhom, il-kontroll fuq xogħolhom, jew li jsorfu minn kundizzjonijiet tax-xogħol li qed jiddeterjoraw;
61. Jistieden lill-Kummissjoni, wara li tikkonsulta mas-shab soċjali, tiżviluppa approċċ strateġiku fil-livell tal-Unjoni biex tanticipa l-effetti fuq l-impjieg, il-metodi tax-xogħol, il-kundizzjonijiet tal-ħaddiem, it-titjib tal-ħiliet, it-tiġdid tal-ħiliet u l-ħtiġijiet tal-forza tax-xogħol li jirriżultaw mill-użu ta' dawn it-teknoloġiji ġodda tas-setturi kulturali u kreattivi; jistieden lill-Istati Membri, bl-appoġġ tal-Kummissjoni, jiżviluppaw, bħala parti minn dan l-aproċċ strateġiku, taħriġ u edukazzjoni, inkluż il-litterizmu fl-IA, u pjanijet ta' azzjoni ġħall-ħolqien tal-impjieg u appoġġ finanzjarju speċifiku għas-settur u miżuri biex jiġi żgurat aċċess għal protezzjoni soċjali adegwata għal dawk affettwati mid-digitalizzazzjoni u t-telf ta' impjieg relatati mal-IA;
62. Jitlob b'mod aktar speċifiku l-promozzjoni tad-djalogu soċjali u l-konsultazzjonijiet mas-setturi kulturali u kreattivi biex jiġu żgurati l-ugwaljanza, id-diversità kulturali, in-nondiskriminazzjoni u l-ġustizzja fis-sistemi tal-IA; jistieden lill-Kummissjoni tadotta miżuri biex tiżgura t-trasparenza u l-obbligu ta' rendikont tas-sistemi u l-algoritmi tal-IA, tevita preġudizzju u diskriminazzjoni mhux intenzjonati fis-setturi kulturali u kreattivi u tiżgura trattament ugwali, inklużjoni u l-ahjar użu tat-teknoloġiji digitali biex jiġi appoġġjati kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi, it-tgawdija tad-drittijiet tagħhom u b'mod partikolari d-dritt għal remunerazzjoni ġusta, xierqa u proporzjonata, f'konformità mal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni dwar id-drittijiet tal-awtur;
63. Jenfasizza li l-ġestjoni algoritmika tippreżenta sfidi ġodda għall-futur tax-xogħol, bħall-kontroll u s-sorveljanza abilitati mit-teknoloġija ġħall-monitoraġġ tal-progress, il-hin u l-prestazzjoni, u tinvolvi impatt sinifikanti fuq is-saħħha u s-sikurezza tal-ħaddiem,

b'mod partikolari s-saħħha mentali tagħhom u d-dritt għall-privatezza u d-dinjità tal-bniedem, kif ukoll trattament diskriminatorju fil-proċessi ta' reklutaġġ u oqsma oħra, jekk ma tkunx żgurata sorveljanza umana suffiċjenti; jinsab imħasseb, barra minn hekk, li l-IA tista' ddghajjef il-libertà u l-awtonomija tan-nies, inkluż fuq il-post tax-xogħol; jishaq li s-soluzzjonijiet tal-IA fis-setturi kulturali u kreattivi jridu jkunu trasparenti u jevitaw kwalunkwe implikazzjoni negattiva għall-ħaddiema u għandhom jiġu nnegożjati bejn is-shab soċjali; jistieden lill-Kummissjoni tagħti attenzjoni xierqa lill-effetti tal-IA fuq id-drittijiet u l-benessri tal-ħaddiema f'post tax-xogħol dejjem aktar digitalizzat fil-ħidma legiżlattiva attwali u futura, inkluż billi tippreżenta proposta legiżlattiva dwar l-IA fuq il-post tax-xogħol;

64. Itenni t-talba tiegħu lill-Kummissjoni biex tivvaluta l-isfidi maħluqa mill-kontenut iġġenerat mill-IA, u li jinqalghu minn mudelli ta' neozju li kontinwament qed jevolvu li jirriskjaw li jinholqu lakuni regolatorji, kif ukoll l-impatt tar-riċerka u l-iżvilupp tal-IA u tat-teknologiji relatati dwar is-setturi kulturali u kreattivi, b'mod partikolari fir-rigward ta' awturi u r-remunerazzjoni ġusta tal-awturi u l-artisti; jistieden lill-Kummissjoni tevalwa sa liema punt ir-Regolament Generali Ewropew dwar il-Protezzjoni tad-Data jista' jipprovd salvagwardji veloci u effettivi kontra scraping mhux awtorizzat ta' data personali minn sistemi tal-IA u jekk l-eċċeżzjonijiet eżistenti tat-test u tal-estrazzjoni tad-data humiex ibbilancjati b'mod adegwat biex jissodisfaw it-test fi tliet stadji anke fil-kuntest ta' IA ġenerattiva; jissottolinja l-ħtiega li jiġi żgurat li l-fornituri tal-IA ġenerattiva jikkonformaw mal-obbligi stabbiliti fl-Att dwar l-Intelligenza Artificjali eventwali u, mingħajr preġudizzju għal-legiżlazzjoni tal-Unjoni jew nazzjonali dwar id-drittijiet tal-awtur, jiddokumentaw u jagħmlu disponibbli għall-publiku sommarju dettaljat biżżejjed tal-użu tad-data tat-taħrif protetta skont il-ligi dwar id-drittijiet tal-awtur;
65. Jenfasizza l-ħtiega li l-ekosistema kulturali kollha tkun ibbilancjata tajjeb sabiex kull parti tagħha tkun tista' tiffjorixxi; jemmen li l-ħidma lejn l-irkupru shiħ ta' wara l-COVID, l-integrazzjoni u l-ġestjoni tal-innovazzjoni digitiali u t-tiċċiħ ulterjuri tas-setturi, kif ukoll termini u kundizzjonijiet ahjar għall-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi fis-setturi, hija ta' importanza kbira; jinnota li forom organizzattivi innovattivi godda ta' assocjazzjoni, bħall-organizzazzjonijiet awtoġestiti u l-kooperattivi kulturali, qed isiru dejjem aktar rilevanti fi ħdan is-setturi kulturali u kreattivi; jistieden lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni jappoġġjawhom u n-networks tagħhom, filwaqt li jiżguraw l-istess livell ta' rikonoximent billi jqisu l-ispeċċiċitajiet tagħhom meta jipproponu inizjattivi, sabiex jiggarranti standards għoljin ta' trasparenza, il-partecipazzjoni shiħa u attiva tagħhom, inkluż fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet, u l-protezzjoni tal-ħaddiema tagħhom fil-livell nazzjonali u Ewropew; jistieden lill-Istati Membri joholqu ambjent ta' appoġġ għas-sħubijiet pubbliċi-privati biex jiffacilitaw politika dwar l-innovazzjoni li trawwem il-kompetittività tan-negożji kreattivi, il-produttività tagħhom u biżżejjed finanzjament;
66. Jishaq fuq il-ħtiega ta' reviżjoni urgħenti tal-ligijiet dwar it-thaddim tat-tfal li saru ineffettivi bil-prevalenza wiesgħa ta' kreaturi ta' kontenut taħt l-età fuq il-media soċjali; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jressqu dispożizzjonijiet biex jipproteġu lill-kreaturi tal-kontenut minorenni mir-riskji tal-isfruttament, filwaqt li jqisu l-isfidi l-għodda maħluqa minn teknologiji godda u minn pjattaformi tal-media soċjali;

Proposti għal mżuri tal-Unjoni

67. Jitlob li l-Kummissjoni tippreżenta, abbaži tal-Artikolu 153, u l-Artikolu 352 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, proposti għal strumenti leġiżlattivi li jistabbilixxu Qafas komprensiv tal-Unjoni (“il-Qafas”) dwar is-sitwazzjoni socjali u professjonal tal-artisti u ta’ professjonisti oħra fis-setturi kulturali u kreattivi (“professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi”) partikolarment. Direttiva dwar kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti, li b’hekk tikkontribwixxi għad-determinazzjoni korretta tal-istatus fl-impieg tagħhom, kif ukoll deċiżjoni waħda jew aktar għall-ġbir u l-pubblikazzjoni ta’ data xierqa u għall-inkoraggiment tal-kooperazzjoni u l-iskambju tal-ahjar prattiki bejn l-Istati Membri, inkluż permezz tal-istabbiliment ta’ pjattaforma Ewropea, bil-ħsieb li jiġu fformulati standards ta’ kwalità u jiġu rieżaminati l-iżviluppi rilevanti fir-rigward tal-istatus u s-sitwazzjoni tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi, filwaqt li tiġi żgurata perspettiva tal-ġeneru, bil-partecipazzjoni shiha tas-shab socjali, kif ukoll għar-rikonoxximent fil-livell tal-Unjoni tas-sitwazzjoni specifika tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi skont ir-rakkmandazzjonijiet stabbiliti fl-Anness għal dan;
  68. Iqis l-infiq pubbliku għall-kultura bħala investiment socjali li għandu jiġi mmonitorjat mill-qrib; jitlob l-inklużjoni tal-kundizzjonijiet tax-xogħol u tal-ghajxien fis-setturi kulturali u kreattivi fil-Linji Gwida għall-politiki tal-impiegħi tal-Istati Membri⁴⁴;
  69. Itenni l-appell tiegħu lill-Kummissjoni biex taġġċorna l-Āġenda l-Ġdida għall-Kultura u tinkludi t-titħbi tal-kundizzjonijiet tal-ghajxien u tax-xogħol tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi bħala qasam ta’ priorità; jitlob lill-Kummissjoni tinkludi fil-prioritajiet politici tagħha għall-2024-2029 it-titħbi tal-kundizzjonijiet tax-xogħol u tal-ghajxien u r-remunerazzjoni ġusta fis-setturi kulturali u kreattivi;
  70. Jistieden lill-Istati Membri jżidu l-livell ta’ ambizzjoni għall-priorità ewlenja “Artisti u professjonisti kulturali: l-ghoti tas-setgħa lis-setturi kulturali u kreattivi” fil-Pjan ta’ Hidma tal-Kunsill għall-Kultura 2023-2026, b’azzjonijiet aktar ambizzju u riżultati mmirati li jiffukaw fuq l-istatus u l-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi;
  71. Jitlob lill-Kummissjoni tirrapporta kull sentejn lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-analiżi tagħha tas-sitwazzjoni fis-setturi kulturali u kreattivi fl-Unjoni u dwar żviluppi rilevanti abbaži tad-data miġbura, kif ukoll dwar l-implementazzjoni tal-istrumenti inkluži fil-Qafas;
  72. Iqis li kwalunkwe implikazzjoni finanzjarja tal-proposti mitluba għandha tkun koperta minn allokazzjonijiet baġitarji eżistenti; jishaq li, minħabba s-sinifikat tas-setturi kulturali u kreattivi għall-ekonomiji tal-Unjoni u tal-Istati Membri, l-adozzjoni u l-implementazzjoni tal-proposti jwasslu għal kisbiet finanzjarji u ta’ effiċjenza sostanzjali, u għalhekk sejkun ta’ benefici kemm f’termini ekonomici kif ukoll dawk soċjali, kif indikat b’mod ċar fl-Istudju dwar il-Valutazzjoni tal-Valur Miżjud Ewropew tal-EPRS ;

⁴⁴ Id-Deċiżjoni tal-Kunsill (UE) 2022/2296 tal-21 ta' Novembru 2022 dwar il-linji gwida ghall-politika tal-Istati Membri dwar l-impieg (GU L 304, 24.11.2022, p. 67, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2296/oj>).

***

73. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi din ir-riżoluzzjoni u r-rakkomandazzjonijiet li jakkumpanjawha lill-Kummissjoni u lill-Kunsill, kif ukoll lill-Istati Membri.

ANNESS GHALL-MOZZJONI GHAL RIŽOLUZZJONI: RAKKOMANDAZZJONIJIET DWAR IL-KONTENUT TAL-PROPOSTA MITLUBA

Rakkomandazzjoni 1: l-objettiv ġeneralni tal-Qafas

L-objettiv ġeneralni tal-proposti huwa li l-Kummissjoni hija mitluba tissottometti huwa li jigi stabbilit qafas tal-Unjoni dwar is-sitwazzjoni soċjali u professjonalni tal-artisti u professjonisti oħra fis-setturi kulturali u kreattivi (“professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi”) (il-Qafas”) sabiex itejjeb is-sitwazzjoni professjonalni u soċjali tagħhom.

Rakkomandazzjoni 2: strumenti inkluži fil-Qafas

Il-qafas għandu jkun magħmul mill-proposti li ġejjin għal strumenti legiżlattivi, b'mod partikolari:

- Direttiva dwar kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti; u
- Deciżjoni waħda jew aktar li jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-2022 tal-Unjoni, jew jikkomplementawh, f'oqsma rilevanti u li jistabbilixxu mekkaniżmu għal kooperazzjoni strutturata u l-iskambju tal-ahjar prattiki bejn l-Istati Membri bil-ħsieb li jiġu fformulati standards ta' kwalità u jiġu rieżaminati l-iżviluppi rilevanti fir-rigward tal-istatus u s-sitwazzjoni tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi, inkluż permezz tal-istabbiliment ta' pjattaforma. Dak il-mekkaniżmu għandu jiżgura li s-shab soċjali jkunu jistgħu jipparteċipaw bis-shiħ fil-livell nazzjonali u tal-Unjoni.

Rakkomandazzjoni 3: il-kamp ta' applikazzjoni tal-proposti għal strumenti legiżlattivi

Il-Qafas għandu jkopri l-professjonisti kollha tas-setturi kulturali u kreattivi fil-funzjonijiet, ir-rwoli u l-kapaċitajiet differenti meħtieġa għar-realizzazzjoni ta' espressjonijiet u xogħliji kulturali u kreattivi, irrispettivament mill-istatus tal-impjieg tagħhom.

Il-Qafas għandu jiffoka fuq l-oqsma li ġejjin, fost l-oħrajn:

- permezz ta' Direttiva, dwar il-punti li ġejjin:
  - id-determinazzjoni korretta tal-istatus fl-impjieg tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi sabiex l-Istati Membri jkunu jistgħu jidentifikaw b'mod xieraq l-istatus tagħhom;
  - l-iżvilupp ta' miżuri biex jittejbu l-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-haddiem tas-setturi kulturali u kreattivi, b'mod partikolari biex jiġu żgurati remunerazzjoni ġusta u adegwata, kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti u prattiki tax-xogħol ġusti;
- permezz ta' Deciżjoni waħda jew aktar, inkluża Deciżjoni li tistabbilixxi pjattaforma Ewropea dwar is-sitwazzjoni soċjali u professjonalni tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi, dwar il-punti li ġejjin:
  - it-titjib tal-istatus tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi;
  - l-istabbiliment ta' kriterji għal fehim u rikonoxximent komuni tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi u s-sitwazzjoni speċifika tagħhom fil-livell tal-Unjoni.

Dawk il-kriterji jkollhom l-ghan li jiġuraw, minn naħa, l-applikazzjoni bla xkiel tal-kundizzjonijiet marbuta mal-istatus tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi, ta' dawk li għandhom tali status taħt id-dritt nazzjonali, u li jiksbu konvergenza u li jtejbu, min-naħha l-oħra, is-sitwazzjoni għal dawk li mhumiex koperti minn tali status.

- il-facilitazzjoni tal-aċċess effettiv tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi għas-sigurtà soċjali u l-protezzjoni soċjali;
- it-titjib tar-rappreżentanza għall-haddiema tas-setturi kulturali u kreattivi u n-negozjar kollettiv tagħhom f'kooperazzjoni mas-shab soċjali, f'konformità mar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar it-tishħiħ tad-djalogu soċjali fl-Unjoni;
- il-promozzjoni tax-xogħol transnazzjonali fl-Ewropa, inkluż permezz tal-facilitazzjoni tal-koordinazzjoni u l-portabbiltà tad-drittijiet fost is-sistemi ta' protezzjoni soċjali u tal-mobbiltà transfruntiera fis-setturi kulturali u kreattivi;
- l-introduzzjoni ta' termini u kundizzjonijiet dwar l-użu tal-finanzjament pubbliku biex jiġu żgurati r-remunerazzjoni lill-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi, u kundizzjonijiet tax-xogħol ġusti għalihom, biex titmexxa 'l quddiem l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, f'konformità mal-ftehimiet kollettivi fejn dawn jeżistu, u biex tiġi promossa l-kisba ta' soluzzjonijiet negozjati b'mod kollettiv fejn għadhom ma jeżistux;
- l-integrazzjoni tal-edukazzjoni għolja tal-arti fiz-Żona Ewropea tal-Edukazzjoni, ir-rikonoxximent reciproku awtomatiku u l-validazzjoni tal-eżiti ta' tagħlim u perjodi ta' studju barra l-pajjiż fis-setturi kulturali u kreattivi u l-iżvilupp ta' opportunitajiet ta' taħriġ u tal-iżvilupp tal-karriera u tranzizzjonijiet għall-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi;
- it-tnejħħija ta' ostakli sistematici għall-ġlieda kontra kull forma ta' diskriminazzjoni u ta' vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn il-ġeneri fis-setturi kulturali u kreattivi;
- il-garanzija effettiva tal-libertà artistika bħala parti mill-kundizzjonijiet tax-xogħol għall-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi.

Il-Kummissjoni għandha tanalizza s-sitwazzjoni tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi fl-Unjoni, timmonitorja l-iżviluppi rilevanti kif ukoll l-implementazzjoni tal-Qafas. Għandha tirrapporta kull sentejn dwar is-sejbiet tagħha lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-analiżi tagħha tas-sitwazzjoni tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi fl-Unjoni, dwar żviluppi rilevanti u dwar l-implementazzjoni tal-Qafas.

Rakkomandazzjoni 4: l-objettivi specifiċi tad-Deċiżjoni(jiet) li tistabbilixxi/jistabbilixxu pjattaforma Ewropea

Għandha tigi stabbilita pjattaforma Ewropea permezz ta' Deċiżjoni waħda jew aktar. Il-pjattaforma Ewropea għandha ssegwi, fost l-oħrajn, l-objettivi specifiċi li ġejjin:

- li jtejjeb l-gharfien dwar il-kundizzjonijiet tal-hajja u tax-xogħol tal-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi, inkluż fir-rigward tal-kawżi u d-differenzi reġjonali f'tali kundizzjonijiet, permezz ta' ghodod ibbażati fuq l-evidenza, analiżi komparattiva u strumenti metodoloġici rilevanti għall-ġbir tad-data li jibnu fuq ix-xogħol tal-atturi rilevanti;
  - tali data għandha tkopri l-kundizzjonijiet tax-xogħol, l-istatus tal-impieg, il-livelli ta' remunerazzjoni, l-aċċess għas-sigurtà soċjali u l-protezzjoni soċjali, ir-rappreżentanza u d-difiża kollettivi u l-kopertura minn ftehimiet kollettivi,

l-esponiment għal ostakli għall-inklużjoni u forom ta' diskriminazzjoni u vjolenza abbaži tal-ġeneru, u l-ugwaljanza bejn il-ġeneri u l-libertà artistika; tali data għandha tkun diżaggregata skont il-ġeneru, l-età, id-diżabbiltà, il-post ġeografiku, id-daqs tal-kumpanija u s-settur specifiku sa fejn ikun disponibbli;

- li jittejjeb il-fehim reciproku tas-sistemi u l-prattiki differenti, inkluż permezz ta' mmappjar tad-definizzjonijiet eżistenti ta' professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi fl-Istati Membri kollha, biex titnaqqas il-frammentazzjoni u biex jiġu indirizzati l-kwistjonijiet identifikati, b'mod partikolari l-aspetti transfruntiera u l-istatistika kulturali fil-livell tal-Unjoni;
- li tīgi žviluppata analizi tal-effettività ta' miżuri ta' politika differenti;
- li jiġu stabbiliti għodod u prattiki għal tagħlim reciproku u għall-kondiżjoni effiċċenti ta' informazzjoni u esperjenzi, bil-mira għall-konvergenza fost l-aproċċi tal-Istati Membri, inkluż pereżempju bank ta' għarfien ta' prattiki u miżuri differenti meħuda;
- li jiġu žviluppati għodod, bħal linji gwida għall-applikazzjoni, manwali ta' prattiki tajba u prinċipji kondiżi, għat-titjib tas-sitwazzjoni fl-oqsma kollha koperti bl-ambitu tiegħu u biex jiġu evalwati l-esperjenzi b'għodod rilevanti;
- li jiġu ffaċilitati u appoġġjati forom differenti ta' kooperazzjoni bejn l-Istati Membri billi jżidu l-kapaċità tagħhom, biex jiffaċilitaw il-mobbiltà transkonfinali u t-twettiq ta' attivitajiet kongunti, u biex jevalwaw l-esperjenzi ta' tali kooperazzjoni meħuda mill-Istati Membri partecipanti; b'mod partikolari, il-pjattaforma għandha torganizza skambji ta' fehmiet mar-rappreżentanti tal-Istati Membri, ma' dawk li jfasslu l-politika u mal-partijiet ikkonċernati biex titrawwem il-mobbiltà, b'enfasi akbar fuq l-inklużjoni, u l-indirizzar tal-ostakli relatati mad-diżabbiltà;
- li tīgi žviluppata strategija ta' edukazzjoni u taħrifg li tqis l-ispeċificitatiet tas-setturi kulturali u kreattivi;
- li tīgi žviluppat u, fejn xieraq, tittejjeb il-kapaċità ta' taħrifg għall-awtoritajiet rilevanti u biex jiġi žviluppat qafas għat-twettiq ta' taħrifg kongunt, inkluż bl-involviment tas-shab soċjali;
- li titqajjem kuxjenza dwar il-problemi rilevanti u s-soluzzjonijiet disponibbli fost il-professjonisti tas-setturi kulturali u kreattivi, it-trade unions u organizzazzjonijiet rappreżentanti tal-ħaddiema oħra, u l-awtoritajiet rilevanti tal-Istati Membri.
- li jiffaċilita l-ħruġ ta' rakkmandazzjoniċċi lill-Istati Membri dwar l-objettivi stabbiliti mill-Qafas.

**ANNESS: LISTA TA' ENTITAJIET JEW PERSUNI LI R-RAPPORTEURS
IRČEVEW KONTRIBUT MINGHANDHOM**

Il-lista li ġejja hija mfassla fuq baži purament volontarja taħt ir-responsabbiltà esklussiva tar-rapporteur. Ir-rapporteur irċieva kontribut mill-entitajiet jew persuni li ġejjin fit-thejjija tal-abbozz ta' rapport, sal-adozzjoni tiegħu fil-kumitat:

Entità u/jew persuna
AEPO-ARTIS
Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen (AEC)
Centre de Musiques Amplifiées
Coordinator European Writers' Council
Culture Action Europe
Europa Nostra
European Composer and Songwriter Alliance (ECSA)
European Grouping of Societies of Authors and Composers (GESAC)
European Labour Authority (ELA)
European Music Council
European Music Managers Alliance (EMMA)
European Trade Union Confederation (ETUC)
European Writers' Council - Fédération des Associations Européennes d'Ecrivains (EWC - FAEE)
European Visual Artists (EVA)
Federation of European Publishers
Federation of European Screen Directors (FERA)
Future of Religious Heritage (FRH)
Independent Music Companies Association (IMPALA)
International Arts and Entertainment Alliance - Media, Entertainment and Arts division (UNI-MEI)
International Federation of Actors (FIA)
International Federation of Musicians (FIM)
International Labour Organization (ILO)
International Music + Media Centre (IMZ)
International Network for Contemporary Performing Arts (IETM)
Kunsten '92 on behalf of Europaplatform
Live DMA
On the Move
Opera Europe
Pearle* - Live Performance Europe
Prometheus21
Red Arrayan de Cultura, Patrimonio y Medio Ambiente
Society of Audiovisual Authors - SAA
The European Non-Governmental Sports Organisation (ENGSO)
UNESCO
Université libre de Bruxelles - Cultural Management

Ignasi Camós, Professor of Labor and Social Security Law at the University of Girona
Ricardo Morón Prieto, Professor of Labour and Social Security Law at Universidad
Autónoma de Madrid

**INFORMAZZJONI DWAR L-ADOZZJONI
FIL-KUMITAT RESPONSABBLI**

Artikolu 58 – Proċedura b’kumitati konġunti Data tat-thabbir fis-seduta plenarja	20.4.2023	
Data tal-adozzjoni	24.10.2023	
Riżultat tal-votazzjoni finali	+: -: 0:	43 5 3
Membri preženti ghall-votazzjoni finali	Asim Ademov, João Albuquerque, Gabriele Bischoff, Andrea Bocskor, Milan Brglez, David Casa, Jarosław Duda, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Tomasz Frankowski, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Hannes Heide, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Petra Kammerer, Niyazi Kizilyürek, Stelios Kympouropoulos, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Martina Michels, Niklas Nienass, Max Orville, Dragoş Pîslaru, Peter Pollák, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Diana Riba i Giner, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Michaela Šojdrová, Eugen Tomac, Romana Tomc, Sabine Verheyen, Marianne Vind, Theodoros Zagorakis, Milan Zver	
Sostituti preženti ghall-votazzjoni finali	Ibán García Del Blanco, Marcel Kolaja, Pierre Larroutuou, Antonius Manders, Eugenia Rodríguez Palop, Rob Rooken, Kim Van Sparrentak, Salima Yenbou	
Sostituti (skont l-Artikolu 209(7)) preženti ghall-votazzjoni finali	Matthias Ecke, Isabel García Muñoz, Ivars Ijabs, Franco Roberti, Thomas Rudner	

**VOTAZZJONI FINALI B'SEJHA TAL-ISMIJET
FIL-KUMITAT RESPONSABBLI**

43	+
PPE	Asim Ademov, David Casa, Jarosław Duda, Tomasz Frankowski, Cindy Franssen, Stelios Kympouropoulos, Antonius Manders, Peter Pollák, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver, Michaela Šojdrová
Renew	Lucia Ďuriš Nicholsonová, Ivars Ijabs, Max Orville, Dragoş Pîslaru, Monica Semedo, Salima Yenbou
S&D	João Albuquerque, Gabriele Bischoff, Milan Brglez, Matthias Ecke, Ibán García Del Blanco, Isabel García Muñoz, Hannes Heide, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Petra Kammerevert, Pierre Larroutuou, Franco Roberti, Daniela Rondinelli, Thomas Rudner, Marianne Vind
The Left	Niyazi Kizilören, Martina Michels, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Niklas Nienass, Diana Riba i Giner, Kim Van Sparrentak

5	-
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska, Rob Rooken, Pirkko Ruohonen-Lerner, Andrey Slabakov

3	0
ID	Elena Lizzi
NI	Andrea Booskor
Verts/ALE	Marcel Kolaja

Tifsira tas-simboli użati:

- + : favur
- : kontra
- 0 : astensjoni